

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE BREZOVIČKA“

v rozsahu podľa přílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

apríl 2025

Obsah:

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	6
A.I. Základné údaje o obstarávateľovi	6
A.I.1. Označenie	6
A.I.2. Sídlo	6
A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :	6
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	7
A.II.1. Názov:	7
A.II.2. Územie	7
A.II.3. Dotknuté obce: Nižný Slavkov, Vysoká, Brezovica, Tichý Potok v okrese Sabinov; Brutovce v okrese Levoča	7
A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty:	7
A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo obce Brezovička	8
A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: ..	8
<i>Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Brezovička v ÚPN obce Brezovička</i>	<i>8</i>
<i>Zdroj: www.enviroportal.sk</i>	<i>8</i>
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	10
B.I. Údaje o vstupoch	10
B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	10
B.I.2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie	10
B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania	11
B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba	11
B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	12
B.II. Údaje o výstupoch	12
B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií ..	12
B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	13
B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	14

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	14
B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)	15
B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)	15
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	15
C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	15
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	16
C.II.1.Horninové prostredie – inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia	16
C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	21
Klimatické pomery	21
Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou, orientáciou svahov voči svetovým stranám, lesnatosťou územia a pod.	21
C.II. 3. Ovzdušie	22
C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	23
C.II.5.Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	28
C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	29
C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	32
<i>Tabuľka č. 2 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)</i>	<i>36</i>
C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	37
C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	41
Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch.	43
C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	43

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	44
C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	44
C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	44
C. III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	45
C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy	45
C.III. 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy	48
a geomorfologické pomery	48
C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery	48
C.III.4.Vplyvy na ovzdušie	49
C.III.5.Vplyvy na vodné pomery	49
C.III.6.Vplyvy na pôdu	50
C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy.....	50
C.III.8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	52
C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.	53
C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	54
C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	54
C.III.12. Iné vplyvy.....	54
C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich....	55
porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	55
C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia...	56
C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciuvplyvov na životné prostredie a zdravie.....	60
C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	60
C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	61
C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení.....	61
C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	61

C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa	62
C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	62
C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	63

Tabuľky: č.1 - č. 4

Obrázky: č.1 - č.22

Najčastejšie používané skratky a vybrané slovné spojenia:

zákon EIA - zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon OPaK – zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
vodný zákon - zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
lesný zákon - zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch
zákon o územnom plánovaní - zákon č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní
stavebný zákon – zákon č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov
pamiatkový zákon - zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
k.ú. - katastrálne územie
ČOV – čistiareň odpadových vôd
príslušný orgán EIA/SEA - príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1. Označenie: **Obec Brezovička** okres Sabinov,
zastúpená starostom obce: Bc. Peter Tomčufčík
Adresa: Obecný úrad Brezovička, č.8, 082 74 Brezovica nad Torysou
Kontakt: starosta +421 907 126 622; e-mail: starosta@brezovicka.sk;
obec@brezovicka.sk

A.I.2. Sídlo: **Brezovička č. 8, 082 74 Brezovica nad Torysou**

A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :

Osoba s odb. spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing. Stanislav Imrich,
kontakt: 0917 566 851; e-mail: stanimsro@gmail.sk

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

a
Obecný úrad Brezovička, Brezovička č.8, 082 74 Brezovica nad Torysou;
+421 907 126 622; e-mail: starosta@brezovicka.sk;

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129, Ateliér URBEKO s.r.o.,
Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1. Názov: Územný plán obce Brezovička

A.II.2. Územie: obec Brezovička (kód obce: 524247); katastrálne územie (ďalej tiež i „k.ú.“) Brezovička (kódk.ú.:806862);okres Sabinov; Prešovský kraj

A.II.3. Dotknuté obce: Nižný Slavkov, Vysoká, Brezovica, Tichý Potok v okrese Sabinov; Brutovce v okrese Levoča

A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty:

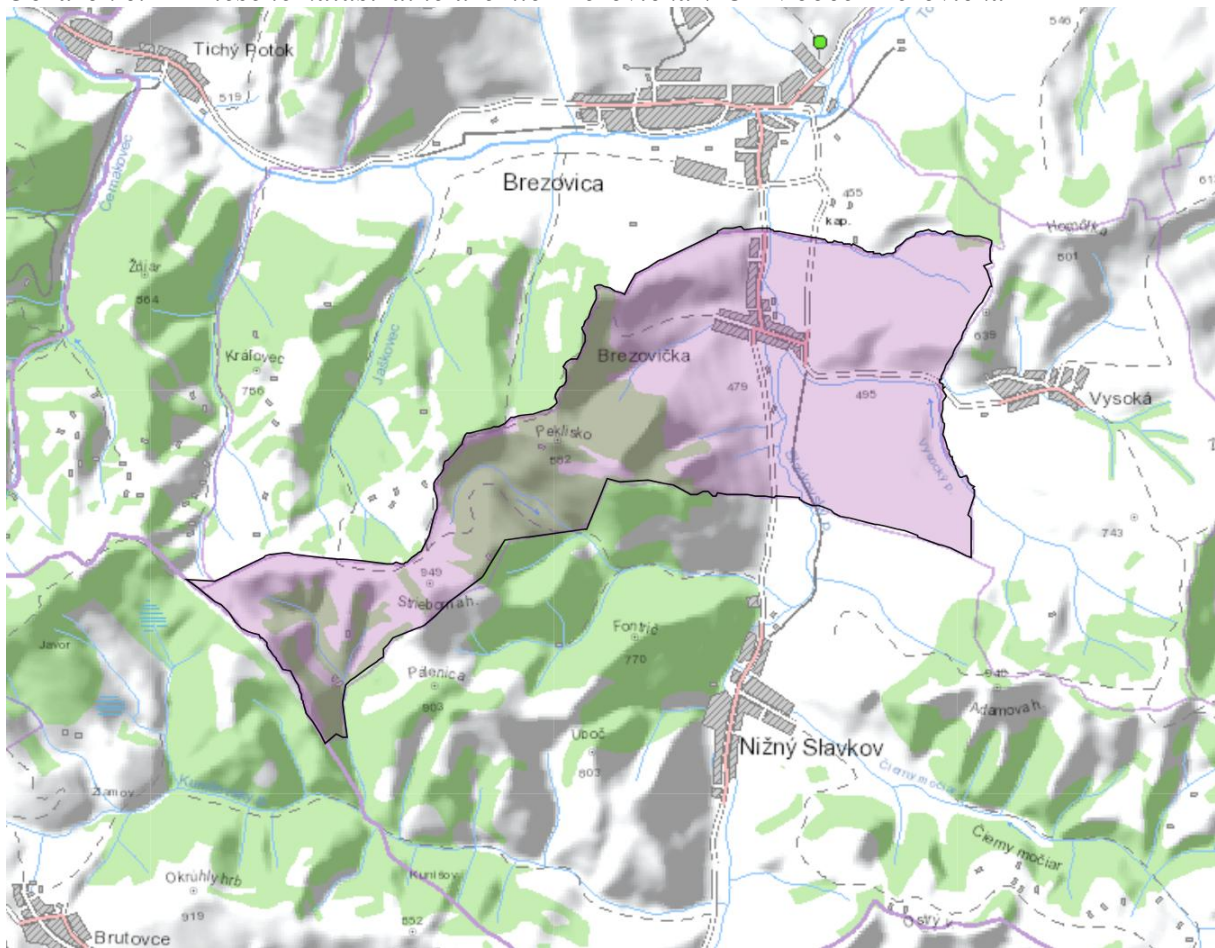
- dotknuté orgány verejnej správy:
 - na úseku geológie - MŽP SR, sekcia geológie
 - na úseku ochrany prírody - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (dôvod: v riešenom území sa nachádzajú územia Natura 2000)
 - na úseku ochrany pamiatok - Krajský pamiatkový úrad Prešov
 - na úseku dopravy - Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
 - na úseku ochrany pôdy - Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov
 - na úseku ochrany vôd – Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku ochrany ovzdušia - Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku odpadového hospodárstva - Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku územného plánovania - Regionálny úrad územného plánovania a výstavby Prešov
 - na úseku protipožiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Prešove
 - na úseku veterinárnej starostlivosti – Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov
 - na úseku verejného zdravotníctva – Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov
 - na úseku banskej správy - Obvodný banský úrad Košice
 - na úseku obrany - Ministerstvo obrany SR
 - na úseku ochrany obyvateľstva – Okresný úrad Sabinov, odbor krízového riadenia
- dotknutý orgán vyššej územnej samosprávy:
 - na úseku územného plánovania - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
- dotknuté právnické osoby (ako správcovia dopravnej a technickej infraštruktúry a vodných tokov):
 - Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Košice (Povodie Hornádu)

- SPP – distribúcia, a.s., Bratislava – Ružinov
- Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice
- Východoslovenská distribučná, a.s., Košice
- Železnice SR, Bratislava
- Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, Prešov
- Telekomunikační operátori – Orange Slovensko, Slovak Telekom, 02 Slovakia, SWAN, a.s. – 4ka

A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo obce Brezovička

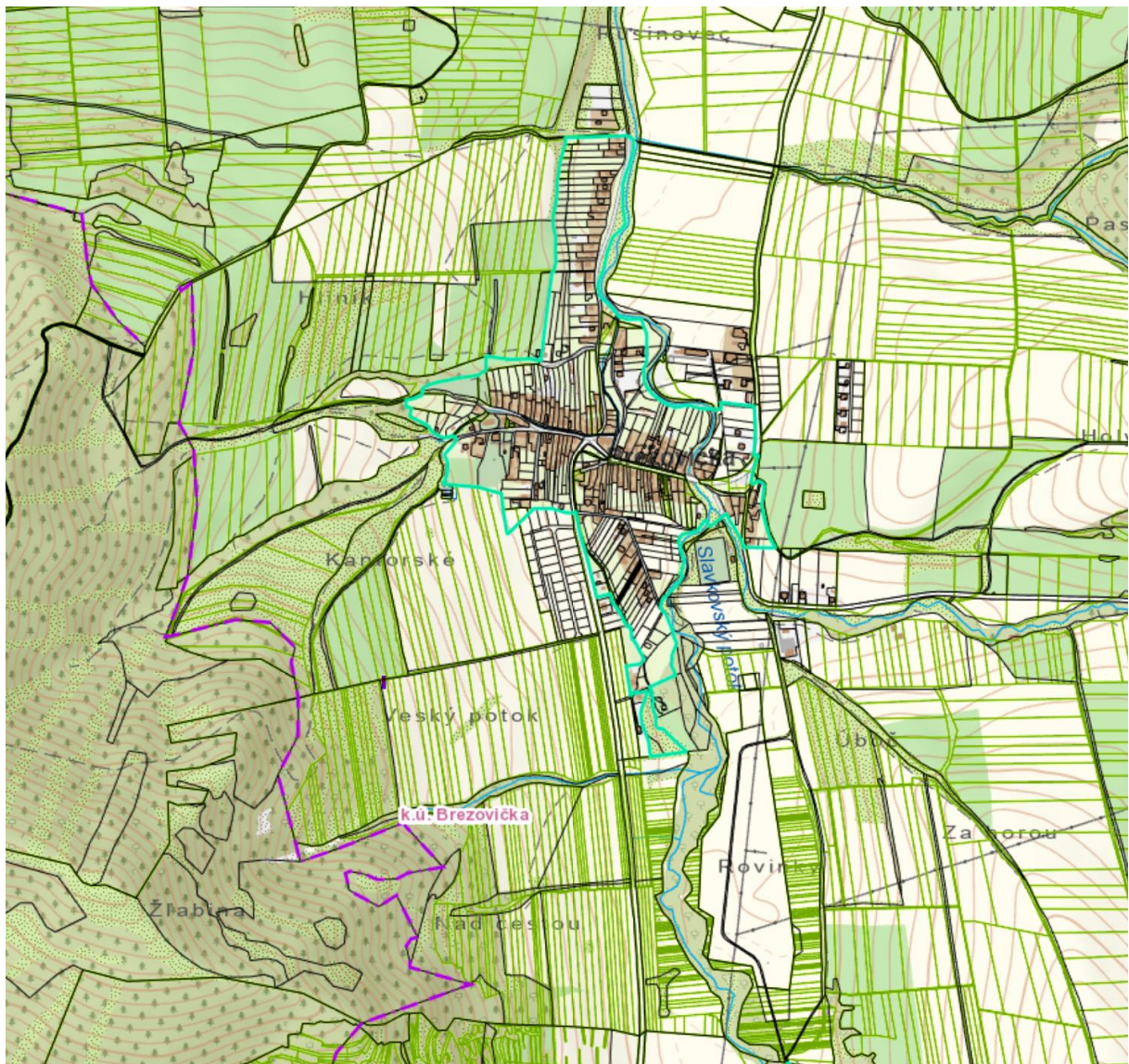
A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:
Návrh riešenia územného plánu obce Brezovička nepresahuje hranice Slovenskej republiky.

Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Brezovička v ÚPN obce Brezovička

Zdroj: www.enviroportal.sk

Obrázok č.2 Časť riešeného katastrálneho územia Brezovička s vyznačením hranice zastavaného územia obce podľa katastra nehnuteľností

Zdroj: www.zbgis.sk

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Údaje o vstupoch

B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Katastrálne územie Brezovička, ktoré je riešené územným plánom, má celkovú výmeru 895,1767 ha. Poľnohospodárska pôda má celkovú výmeru 627,5192 ha (70,10 %).

Tabuľka č.1 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k.ú. Brezovička k 01. 01. 2024.

	Orná pôda	Chmeľ -nica+ Vinica	Záhrada	Ovoc-ný sad	Trvalý trávny porast	Lesné po-zemky	Vodná plocha	Zastava-ná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
ha	197,6769	0	15,8203	2,0208	412,0012	204,4081	18,4294	28,1667	16,6533
%	22,08	0	1,77	0,23	46,03	22,83	2,06	3,15	1,86

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým mimo zastavaného územia (v zmysle evidencie katastra nehnuteľností) územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodárska pôda, najmä trvalé trávne porasty (ďalej len „TTP“) a záhrady.

Finálny výpočet záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu v zmysle pripomienok z procesu prerokovania návrhu riešenia územného plánu. V tejto etape, t.j. pred verejným prerokovaním návrhu a pred dorúčením stanovísk dotknutých orgánov verejnej správy a dotknutých obcí, je možné konštatovať, že je navrhnutý trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a nie sú navrhované žiadne trvalé ani dočasné zábery lesnej pôdy.

B.I.2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Pitná voda.

V obci je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je gravitačný a spravuje ho Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice ako súčasť Prešovského skupinového vodovodu. Obec je zásobovaná z vodojemu Brezovička s objemom 100 m³. Priemerná spotreba vody v obci v roku 2023 bola 39,2 l/os/deň.

V lokalite Koscilek a roztrúsene v katastrálnom území Brezovička sú rekreačné objekty zásobované vodou z vlastných studní. Zdrojom pitnej vody sú vodárenské zdroje Prešovského skupinového vodovodu, ktorých súčasťou sú aj studne T8-T11 s povoleným odberom 63,50 l/s, nachádzajúce sa v riešenom území južne od intravilánu. Ďalšie vodárenské zdroje sú aj v susednej obci Nižný Slavkov a nasledujúcej obci Vyšný Slavkov. Vzhľadom na predpokladanú potrebu vody 1,48 l/s sú uvedené existujúce zdroje dostatočné.

Existujúca rozvodná vodovodná sieť v obci je navrhovaná na doplnenie a predĺženie do nových lokalít výstavby. Navrhnutá je výstavba druhého vodojemu pre zásobovanie pitnou vodou navrhovanej zástavby v II. tlakovom pásme.

Kanalizácia.

V obci Brezovička je vybudovaná splašková verejná kanalizácia, ktorá je súčasťou skupinovej kanalizácie s ČOV v obci Torysa. Kanalizácia je v správe VVS, a.s. Košice. Na

kanalizáciu bolo v r. 2023 z celkového počtu obyvateľov 414 napojených 379 obyvateľov, čo predstavuje 91,55 % napojenosť.

Odvádzanie zrážkových vôd.

Povrchové zrážkové vody z miestnych ciest a z cesty III. triedy sú odvádzané systémom prícestných priekop a rigolov s vyústením do miestnych drobných vodných tokov. Pre zachytávanie povrchových zrážkových vôd pre ochranu zastavaného územia sú navrhnuté vodozádržné prvky (záchytné priekopy) na západnom a východnom svahu nad obcou. Na zníženie odtoku povrchových vôd zo zastavaného územia obce by mali mať všetky novo postavené budovy zriadené retenčné nádrže na dažďové vody, ktoré bude možné využívať ako úžitkovú vodu.

B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V katastrálnom území Brezovička sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská nerastov ani dobývacie priestory a návrh územného plánu sa ťažbou nerastov ani nezaoberá.

B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Brezovička je na elektrickú energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV linkou, pripojenou z linky č.282 vedenej z ES Lipany. V zastavanom území sa nachádzajú 4 trafostanice s celkovým výkonom 820 kVA.

Celkové predpokladané podielové zaťaženie na celé sídlo je 729,38 kVA. Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc v sídle je evidentná mierna rezerva. Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc v obci je vychádza mierna rezerva ich výkonu pre navrhovaný stav. Pre zabezpečenie dostatočného výkonu ale najmä napäťových pomerov v NN sieti je napriek tomu potrebná výstavba dvoch ďalších trafostaníc v lokalitách Kadlubek pri ceste na Nižný Slavkov a Pod grúň pri ceste na Vysokú.

Pre umožnenie výstavby v lokalite Dolné rovinky je v dotknute lokalite navrhnutá čiastočná preložka 22 kV VN el. vedenia formou izolovaného kábla uloženého v zemi. Pôvodné NN el. vedenia v obci je potrebné zrekonštruovať formou káblového vedenia uloženého v zemi. Verejné dobíjacie stanice pre elektromobily je potrebné vybudovať na verejných parkoviskách pri objektoch občianskej vybavenosti a železničnej zastávke.

Zásobovanie plynom

Obec Brezovička nie je plynofikovaná, obyvatelia na varenie využívajú čiastočne propán-bután. Zásobovanie zemným plynom naftovým je možné v obci zabezpečiť rozšírením STL plynovodnej siete zo susednej obce Brezovica, bod možného napojenia je vzdialený 450 m od okraja zastavaného územia obce Brezovička. Obec Brezovica je zásobovaná zemným plynom z VTL prípojky Pusté Pole - Krivany - Torysa DN160 mm a regulačnej stanice plynu, umiestnenej v katastri obce Torysa. Z tejto regulačnej stanice je zásobovaná obec Torysa i ďalšie okolité obce - Šarišské Dravce, Brezovica, Oľšov, Poloma a Krásna Lúka.

Celková predpokladaná potreba plynu pre obec je 174,9 m³/hod. Skutočná potreba bude závisieť rozsahu plynifikácie objektov a miery realizácie opatrení na zníženie energetickej náročnosti jednotlivých budov.

Zásobovanie teplom

V riešenom území nie je a ani sa nenavhuje žiadny systém centrálného zásobovania teplom. Jednotlivé objekty v obci sú a budú zásobované samostatnými objektovými zdrojmi tepla a teplej úžitkovej vody. Obec nie je plynofikovaná, ale plynifikácia je navrhovaná,

zdroje tepla budú čiastočne na báze zemného plynu, čiastočne na obnoviteľné zdroje energie (tepelné čerpadlá, fotovoltika), doplnkovo na báze palivového dreva.

B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Hlavnou dopravnou trasou riešeného katastrálneho územia Brezovička je cesta III. triedy č. 3216 Brezovica – Nižný Slavkov - Bijacovce, na ktorú sa napája cesta III. triedy č. 3170 vedúca do obce Vysoká. Cesta III/3216 má regionálny význam, cesta III/3170 lokálny význam a spolu tvoria nadradený cestný systém riešeného územia. Obec Brezovička je tranzitnou obcou. Na cestu č. 3216 sa napájajú z jednotlivých častí zastavaného územia obce miestne cesty, ktorú sú situované v zastavanom území obce ale i mimo neho. Do základného komunikačného systému (ZÁKOS) patria cesty III. triedy aj miestna cesta vedúca od pôvodného obchodu do obce Brezovica.

Riešeným katastrálnym územím neprechádza železničná trať.

Územný plán navrhuje výstavbu nových miestnych ciest potrebných pre dopravnú obsluhu navrhovanej zástavby aj úpravami existujúcich ciest.

Cesty III. triedy na území obce nemajú všade vyhovujúcu šírku a stavebnotechnický stav. Cestu III/3216 je mimo zastavané územie obce určené územným plánom potrebné upraviť na cestu kategórie C 9/80, v zastavanom území obce na cestu kategórie MZ3 8,5/60. Cestu III/3170 je potrebné upraviť na miestnu zbernú cestu kategórie MZ3 8/40. Úseky ciest III. triedy v prietahu zastavaným územím obce je potrebné doplniť minimálne o jednostranný chodník a niky pre autobusové zastávky.

Ostatné miestne cesty majú funkciu obslužnú, budú v rámci možností postupne upravované na kategóriu MO3 7,5/40 alebo MO3 6,5/30 s aspoň jednostranným chodníkom. Novobudované miestne cesty budú prevažne v kategórii MO3 6,5/30, s jednostranným chodníkom a zeleným pásom na uloženie inžinierskych sietí.

Súčasťou návrhu verejného dopravného systému sú parkoviská pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Sú potrebné najmä v centre obce pri obecnom úrade a obchode, ďalej pri kostole, cintoríne a dome smútku a futbalovom ihrisku. Celkove je v obci potrebných vyše 50 verejných parkovacích miest. Parkoviská majú byť ozelenené v súlade s STN 73 6110 Celkove je v obci potrebných vyše 50 verejných parkovacích miest.

Na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a turistického ruchu je v súlade s koncepciou výstavby Kostrovej siete cyklistických komunikácií Prešovského samosprávneho kraja navrhnutá výstavba cyklotrasy vedúcej z obce Brezovica do Poľanoviec. Jej úsek je v riešenom území navrhnutý kombinovanou formou – výstavbou cyklocestičky vedúcej pozdĺž Slavkovského potoka z Brezovice do Brezovičky, cez stred obce cyklotrasou po miestnych cestách a ceste III. triedy a od futbalového ihriska opäť formou cyklistickej cestičky vedenej pozdĺž areálu vodných zdrojov južne od obce do Nižného Slavkova.

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Katastrálne územie Brezovička sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na regionálnej a nadregionálnej úrovni a v súčasnosti sa tu nenachádza žiadny veľký alebo stredný zdroj znečistenia ovzdušia.

Návrh územného plánu nepočíta s vybudovaním žiadneho veľkého alebo stredného zdroja znečistenia.

Všeobecne hlavnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú sídlo a cestná doprava. V obci Brezovička je ovzdušie znečisťované len malými zdrojmi znečistenia, ktorými sú najmä lokálne kúreniská. Obec nie je plynofikovaná. Prevažujúcim palivom v súčasnosti je elektrická energia, doplnkovým palivové drevo, spotrebiče sú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Vďaka zvyšovaniu využívania obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá sa bude znižovať používanie pevných palív a tým znižovať znečisťovanie ovzdušia aj uhlíková stopa obce. Výber konkrétneho spôsobu závisí od rozhodnutia jednotlivých investorov a nie je predmetom územného plánu. V navrhovanej novej zástavbe bude vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody naďalej realizovaná decentralizovaným systémom, pričom novo navrhovaná zástavba bude napojená na miestne trasy plynového potrubia.

Druhým zdrojom znečisťovania ovzdušia v riešenom katastrálnom území, po polutantoch z lokálnych kúrenísk, je cestná automobilová doprava, ktorá je líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia. Motorové vozidlá pri spaľovaní fosílnych palív, predstavujú mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia. Prevádzkou motorových vozidiel budú vznikať znečisťujúce látky: TZL – PM₁₀, PM_{2,5}, NO_x, CO, SO₂, VOC. Znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy je v obci Brezovička relatívne nízke vzhľadom k tomu, že obec leží bokom od dôležitých a hlavných dopravných trás. Do obce Brezovička vedie pozemná komunikácia - cesta III. triedy č. 3216, ktorá je odbočkou z cesty III. triedy č.3193, prechádzajúcou cez obec Brezovica. Cesta III/3216 z hľadiska jej funkčnej klasifikácie má podregionálny význam. Na túto štátnu cestu nadväzujú v zastavanom území obce miestne a účelové cesty. Návrh riešenia územného plánu nepočíta s návrhom preloženia ciest III. triedy, avšak počíta s úpravou ich nevyhovujúcich úsekov. V rámci navrhovaného riešenia územného plánu sa navrhujú tiež nové miestne a obslužné účelové cesty pre sprístupnenie novej obytnej rekreačnej zástavby a nových plôch pre nezávadnú výrobu, služby a skladovanie. Z tohto dôvodu sa nepredpokladá žiadny významný nárast emisií v dôsledku automobilovej dopravy.

B.II.2.Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Splaškové odpadové vody

V obci Brezovička je vybudovaná splašková verejná kanalizácia, ktorá je súčasťou skupinovej kanalizácie s ČOV v obci Torysa. Kanalizácia je v správe VVS, a.s. Košice. Na kanalizáciu bolo v r. 2023 z celkového počtu obyvateľov 414 napojených 379 obyvateľov, čo predstavuje 91,55 % napojenosť.

V plochách navrhovanej výstavby je navrhovaná výstavba splaškovej kanalizácie napojenej na súčasnú kanalizáciu a existujúci kanalizačný zberač vedúci do ČOV Torysa. Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050 vo výške max. 102,53 m³ za deň.

Dažďové vody

Dažďová kanalizácia v zastavanom území obce nie je t.č. vybudovaná. Povrchové zrážkové vody z miestnych ciest a ciest III. triedy sú odvádzané pricestnými priekopami a rigolmi s vyústením do miestneho toku. Návrh územného plánu nepočíta s vybudovaním dažďovej kanalizácie. Z tohto dôvodu by mali mať všetky novo postavené budovy zriadené retenčné nádrže na zachytávanie dažďovej vody.

Z hľadiska ochrany zastavaného územia obce Brezovička pred prívalovými dažďovými vodami resp. pred vybrežením miestnych potokov je v územnom pláne navrhovaná úprava

Slavkovského potoka v súlade so spracovaným projektom a navrhované prehrádzky na ostatných drobných vodných tokoch v katastri obce. Na ochranu pred prívalovými povrchovými vodami je potrebné vybudovať aj záchytné priekopy na západnom a východnom okraji obce v lokalitách Chotárik, Kadlubek a Koscilek. V lokalite Za hliník je už záchytná priekopa vybudovaná, vyžaduje pravidelnú údržbu.

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Brezovička má zabezpečený separovaný zber odpadu vrátane zberu komunálneho odpadu (papier, plasty, kovy, sklo, obaly na báze lepenky). V obci sú vybudované stanovišťa zberných nádob na separovaný odpad, rodinné domy sú vybavené nádobami na separovaný odpad a kompostérmi.

V riešenej obci Brezovička je úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok v hodnote 73,13 %. Celkový objem komunálnych odpadov v roku 2024 bol 175,42t, z toho z recyklovaných komunálnych odpadov 128,28 t. V roku 2024 bol v obci vyprodukovaný napr. biologicky rozložiteľný odpad (kód: 200201) v objeme 86,0 t; plasty (kód: 200139) v objeme 39,33 t; sklo (kód: 200102) v objeme 9,35 t; papier a lepenka (kód: 200101) v objeme 2,57 t.

Rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú a budú vybavené 110 l zbernými nádobami na zmiešaný odpad a samostatnými nádobami alebo vrecami na separovaný odpad. Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Tekuté odpady sú odvádzané verejnou kanalizáciou do čistiarne odpadových vôd (ČOV). Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, budú reciklované kompostovaním. Kompostovisko a zberný dvor budú vybudované pri obecnom úrade.

Vytvorenie podmienok pre usmernené nakladanie s odpadmi umožní v riešenom katastrálnom území eliminovať prípadné divoké skládky odpadu. Okrem zberných nádob pri rodinných domoch sú v obci v určitom období umiestňované i kontajnery na veľkorozmerný odpad. Nakladanie s odpadmi sa bude riadiť aktuálnym programom odpadového hospodárstva obce.

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Hluk a vibrácie, ktoré ovplyvňujú pohodu bývania obyvateľov obce, pochádzajú prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách. Sledovaným je len úsek cesty III. triedy č. 3216, kde podľa sčítania dopravy v sčítacom úseku 04719 bola jej intenzita 1164 voz/deň v roku 2010 a len 1031 voz/deň v roku 2015. Predpokladaná intenzita dopravy na tejto ceste pre rok 2040 podľa predpokladaného nárastu dopravy (TP MDVaRR SR č.07/2013) je 1614 voz/deň. Vzhľadom k nízkej intenzite dopravy, ktorá je na ceste III. triedy č. 3491 a ešte nižšej na ceste č. 3170, limity najvyššie prípustných hodnôt ekvivalentnej hodnoty hluku ($L(A_{eq}) = 65 \text{ db (A)}$) pre obytné zóny nie sú prekročené a ich prekročenie sa do budúcnosti ani nepredpokladá.

Navrhované riešenie územného plánu prinesie nové zdroje hluku dopravného charakteru, avšak len tie, ktoré súvisia s nevyhnutným návrhom výstavby miestnych ciest prípadne obslužných účelových komunikácií pre novú obytnú zástavbu a pre nové plochy nezávadnej výroby.

Pre riešenie problematiky hluku z dopravy v obci bude v ďalšom období založené na udržiavaní kvalitného cestného krytu na komunikáciách a výsadbe izolačnej zelene na priľahlých plochách súkromnej a verejnej zelene.

Zdroje iných dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú a ani sa nenavrhujú.

B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

V riešenom území sú trasované vzdušné elektrické vedenie 22 kV vysokého napätia (VN), ktoré sú zdrojom elektromagnetického žiarenia. Nenachádzajú sa tu však zdroje elektromagnetického žiarenia, ktorými sú stožiare pre telekomunikačné spojenia – základňové stanice mobilnej siete.

V návrhu územného plánu je riešené nové VN vedenie len vo forme prekládok existujúcich VN trás a prípojok k existujúcim a navrhovaným transformačným staniciam. Návrh územného plánu rešpektuje ochranné pásma 22 kV elektrického vedenia v šírke 10 m na obe strany a nenavrhuje v týchto ochranných pásmach žiadnu výstavbu. V rámci návrhu územného plánu nie je v ňom riešené umiestňovanie nových základňových staníc mobilnej siete a nie sú navrhnuté žiadne iné zdroje žiarenia.

Z hľadiska prírodných zdrojov žiarenia, najmä prírodného radónového žiarenia, ktoré môže prípadne prenikať z podložia do stavby, je dôležité použiť správne stavebné materiály, ktoré eliminujú negatívne dopady radónového pozadia.

B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V katastrálnom území Brezovička nie sú zaznamenané významné terénne úpravy. Zásahom do doterajšej sídelnej štruktúry krajiny je existencia izolovanej zástavby rekreačnými chatami vo svahu v lokalite Koscilek východne od zastavaného územia obce.

Územný plán navrhuje viaceré funkčné plochy so zástavbou a v súvislosti s uskutočňovaním stavebných prác budú realizované zemné práce ale i terénne úpravy, nie však významné terénne úpravy. Na západnom svahu Holého grúňa územný plán obce navrhuje rozšírenie existujúcej zástavby.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Brezovička a riešené katastrálne územie Brezovička sa nachádzajú v okrese Sabinov v Prešovskom kraji. Výmera katastrálneho územia je 898,5061 ha. Obec Brezovička susedí s nasledujúcimi obcami: Nižný Slavkov (k.ú. Nižný Slavkov), Vysoká (k.ú. Vysoká), Brezovica (k.ú. Brezovica) a Tichý Potok (k.ú. Tichý Potok), ktoré sa nachádzajú v okrese Sabinov a s obcou Brutovce (k.ú. Brutovce), ktorá sa nachádza v okrese Levoča.

Za územie dotknuté návrhom riešenia územného plánu je v tejto Správe o hodnotení považované katastrálne územie Brezovička. Za okolie dotknutého územia sa považuje územie susediacich obcí, ktoré nadväzuje na katastrálne územie Brezovička.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.II.1. Horninové prostredie – inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie Brezovička je dominantne budované typickým treťohorným flyšom vo vnútrokarpatskom paleogéne. Územie leží na flyšových vývojoch oligocénu, ktoré tvoria prevažne pieskovce, miestami so zlepenkami. Na tomto podklade sa vyvinuli kvartérne útvary. V detailnom rozložení odlišných stavebných prvkov katastrálne územie obce Brezovička je výsledkom pestrejšej geologickej stavby v rámci flyšového pásma, čiastočne aj kvartéru sústredeného po oboch stranách pozdĺž existujúcej hydrologickej siete.

Vo vrchovinej časti sú kvartérne sedimenty chudobné, sú to len nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty. Na svahoch údolia Torysy sa vyskytujú plošinové a stráňové hlinité, hlinito-ílovité až hlinito-skeletové sedimenty, na dne údolia povrch tvoria fluvialno-nívné sedimenty.

Geomorfologické pomery

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom katastrálnom území.

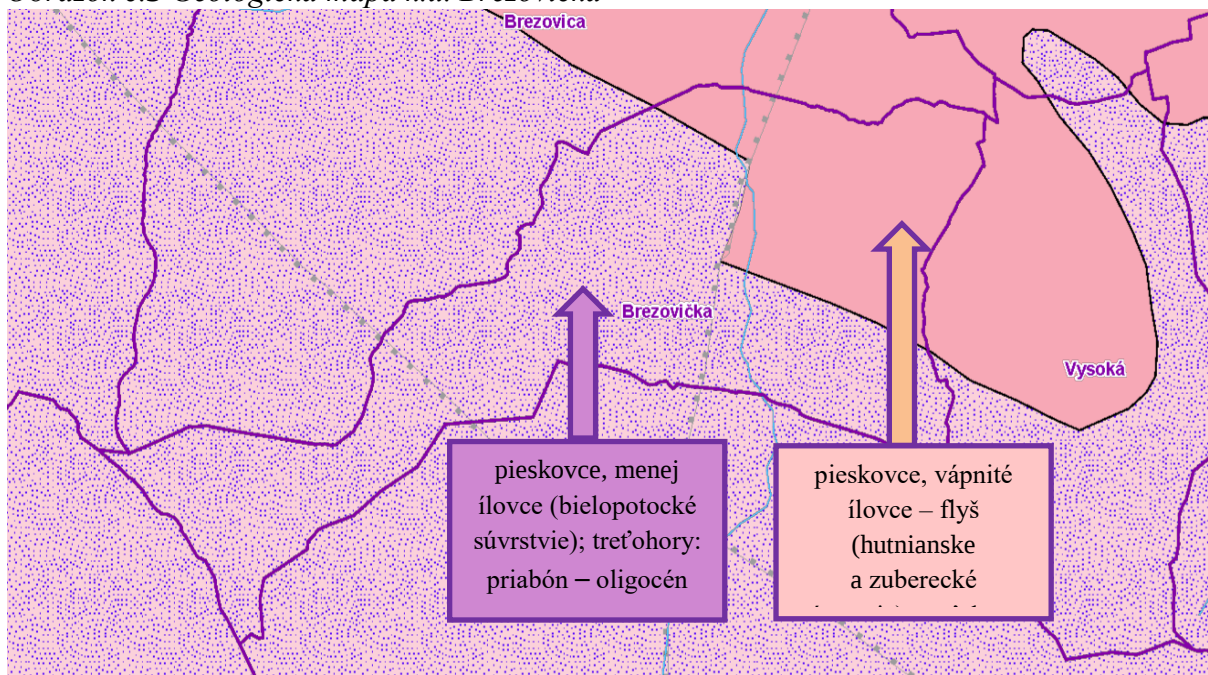
Podľa geomorfologického členenia územia (Kočícký, Ivanič) patrí katastrálne územie Brezovička do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, oblasti Podhôrno – magurskej. Na nižšej úrovni geomorfologických jednotiek už katastrálne územie Brezovička patrí prevažne do dvoch celkov len okrajovo do tretieho celku:

- celok Levočské vrchy, podcelok Levočské planiny, časť Levočské úboče (západná časť katastrálneho územia),
- celok Spišsko-Šarišské medzihorie, podcelok Šarišské podolie (centrálna časť a väčšia časť východnej časti katastrálneho územia).
- celok Bachureň (malá časť na severovýchode katastrálneho územia)

Ložiská nerastných surovín

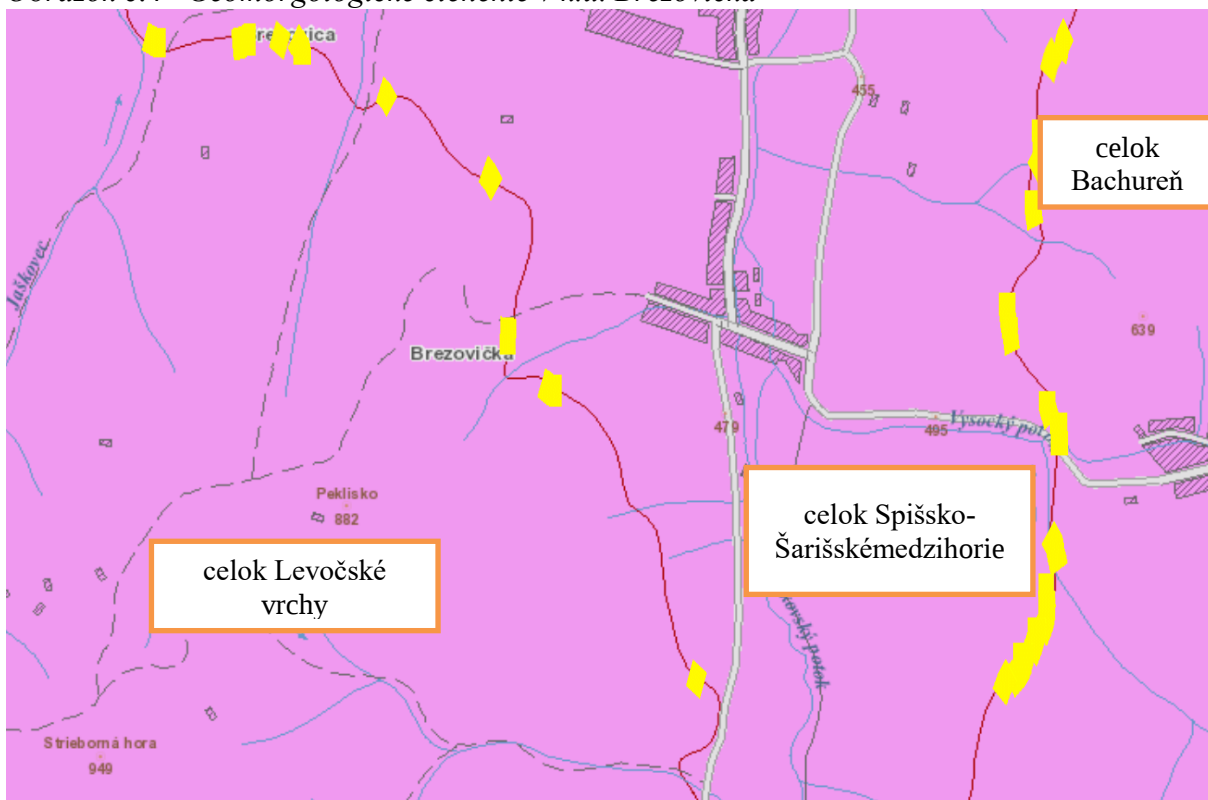
V katastrálnom území Brezovička nie sú štátnou banskou správou evidované žiadne ložiská vyhradených nerastov ani ložiská nevyhradených nerastov, ktoré sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva (tzv. výhradné ložiská) a teda nie sú tu určené žiadne chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. Nie sú tu evidované návrhy prieskumných území, určené prieskumné územia, ani staré banské diela ani významné lomy.

Obrázok č.3 Geologická mapa k.ú. Brezovička

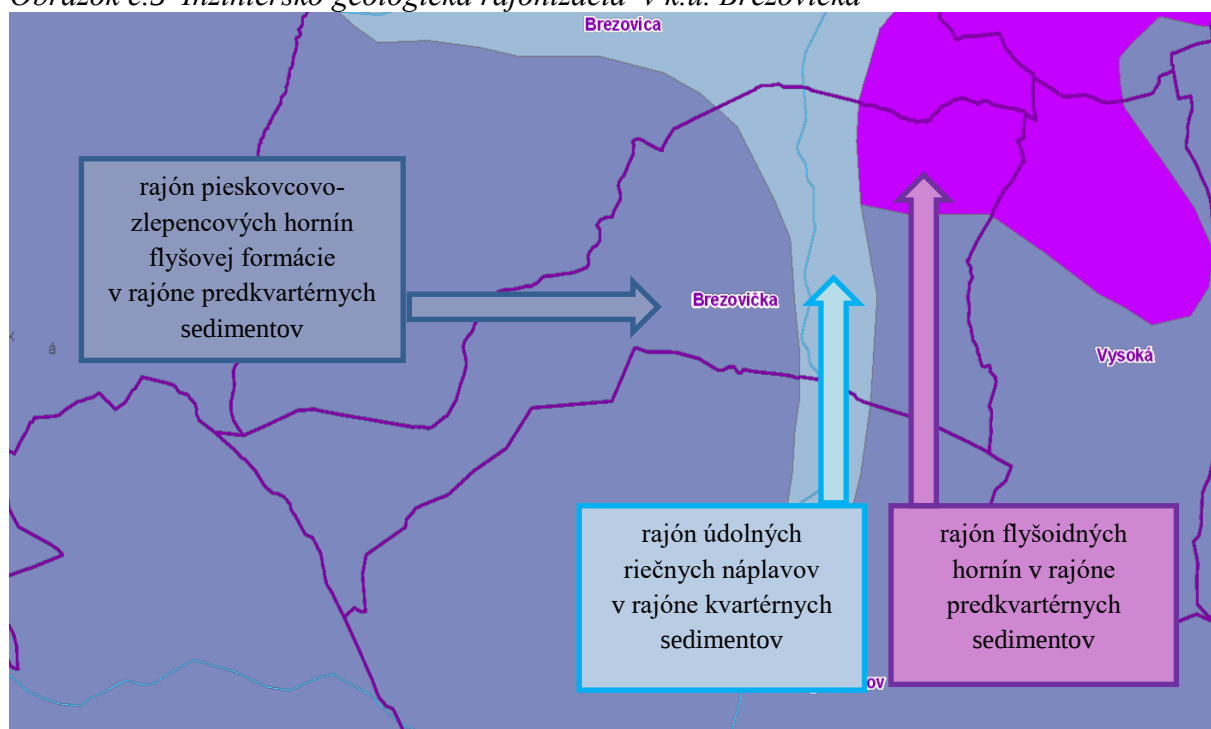
Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

Obrázok č.4 Geomorgologické členenie v k.ú. Brezovička

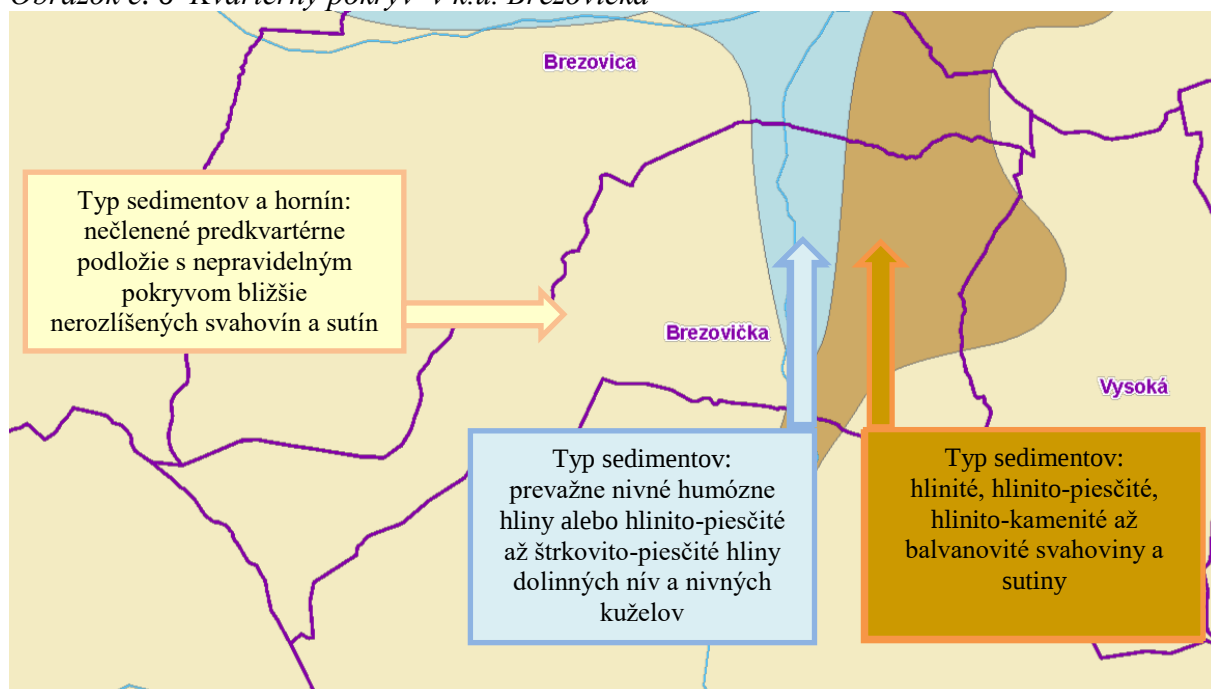
Zdroj <https://app.geology.sk/temapy/>

Obrázok č.5 Inžiniersko geologická rajonizácia v k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

Obrázok č. 6 Kvartérny pokryv v k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

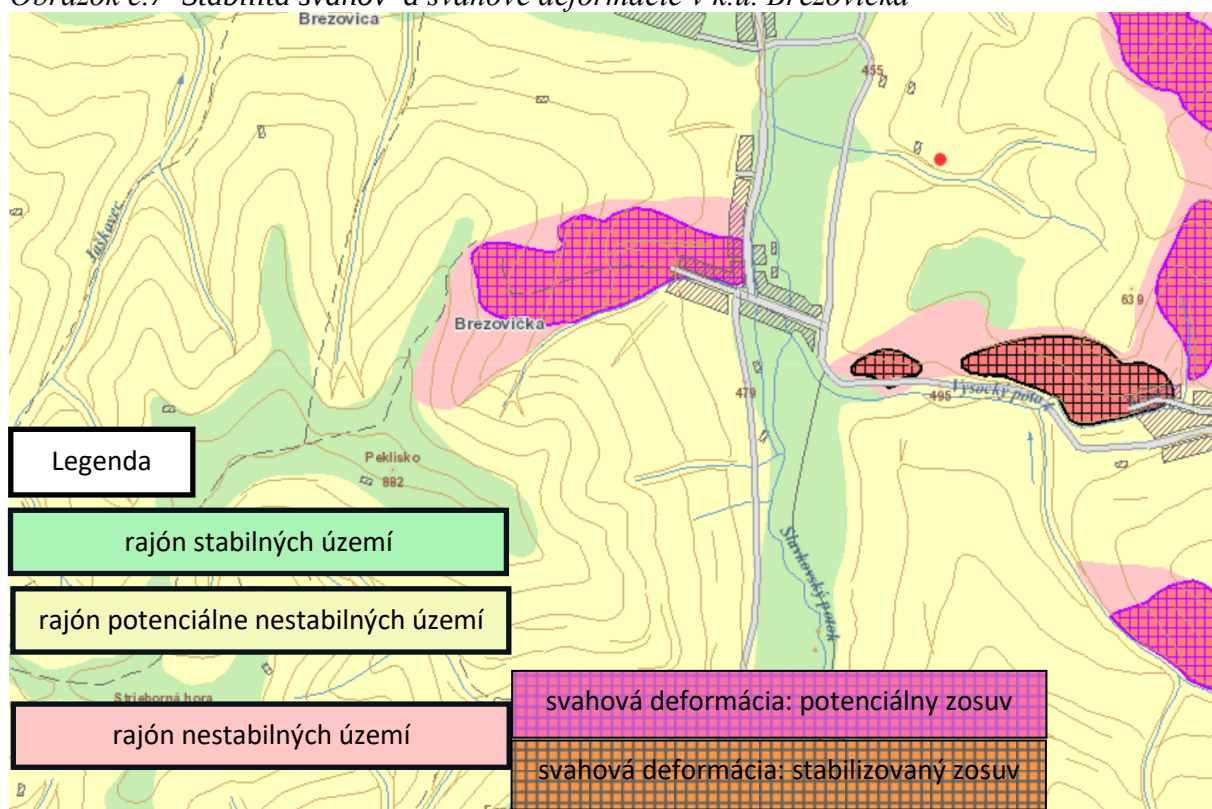
Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia)

Svahové deformácie - zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Riešené katastrálne územie zo širšieho geografického hľadiska leží prevažne v rajóne potenciálne nestabilných území (územie so stredným až nízkym stupňom náchylnosti na aktivizáciu alebo vznik svahových porúch) a čiastočne tiež leží v rajóne stabilných území. Vyskytuje sa tu však aj rajón nestabilných území, v ktorom sú evidované potenciálne zosuvy, aktívne zosuvy a zosuvy stabilizované. Lokalizácia plošného aktívneho zosuvu (lokalita Hliník) je vykreslená na obrázku č. 7. Od roku 2018 bol v riešenom území realizovaný projekt geologickej úlohy zameraný na sanáciu a monitoring havarijných svahových deformácií. Sanácia bola dokončená v roku 2019 a na lokalite prebieha posadačné monitorovanie.

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v riešenom katastrálnom území Brezovička makroseizmická intenzita pohybuje v hodnotách 5 - 6 ° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 0,80 – 0,99 m.s⁻².

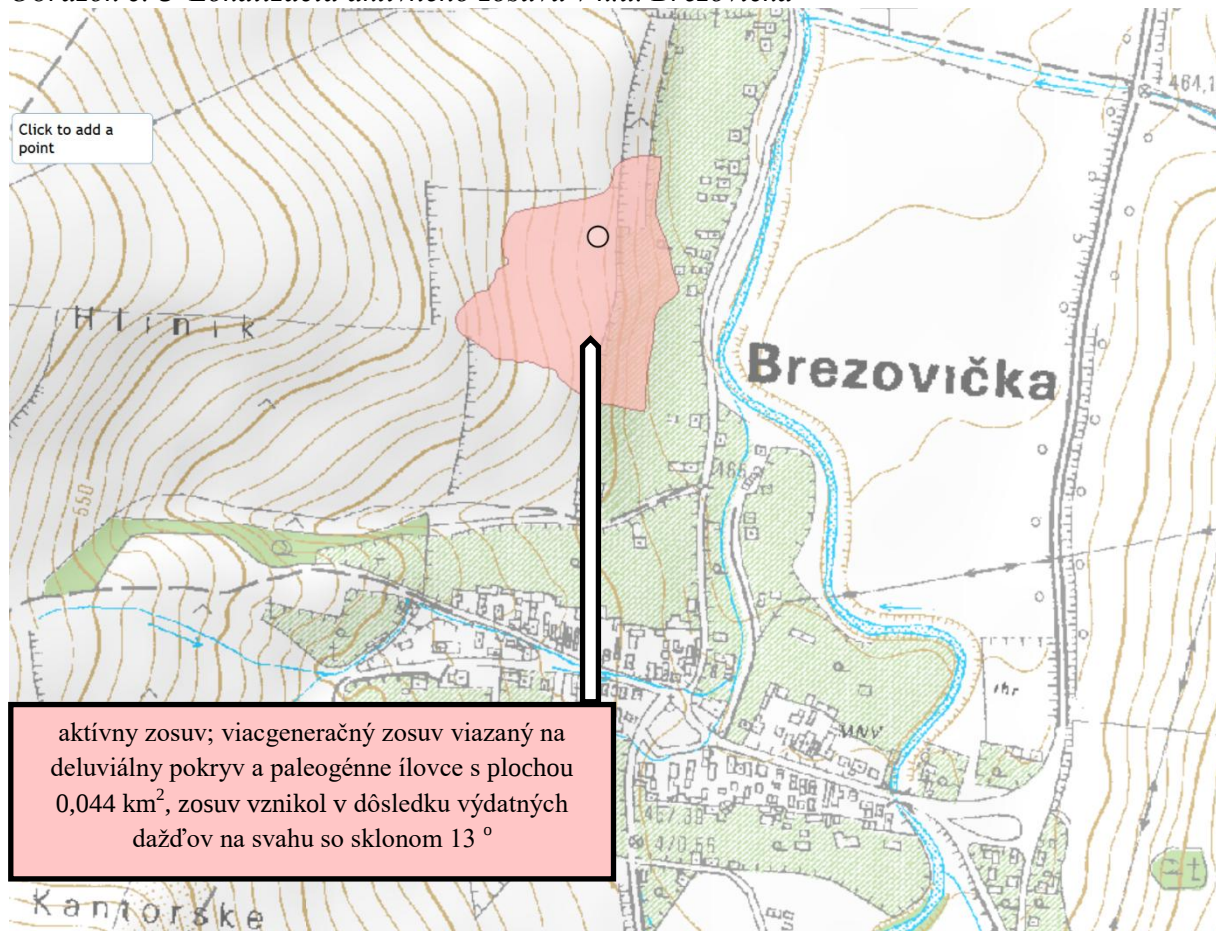
Erózia. V riešenom katastrálnom území Brezovička sa prejavuje vodná erózia, nevyskytuje sa tu veterná erózia. Miera vodnej erózie pôdy je v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti a je v rôznych častiach katastrálneho územia rôzna. Vid' obrázok č. 9.

Obrázok č.7 Stabilita svahov a svahové deformácie v k.ú. Brezovička

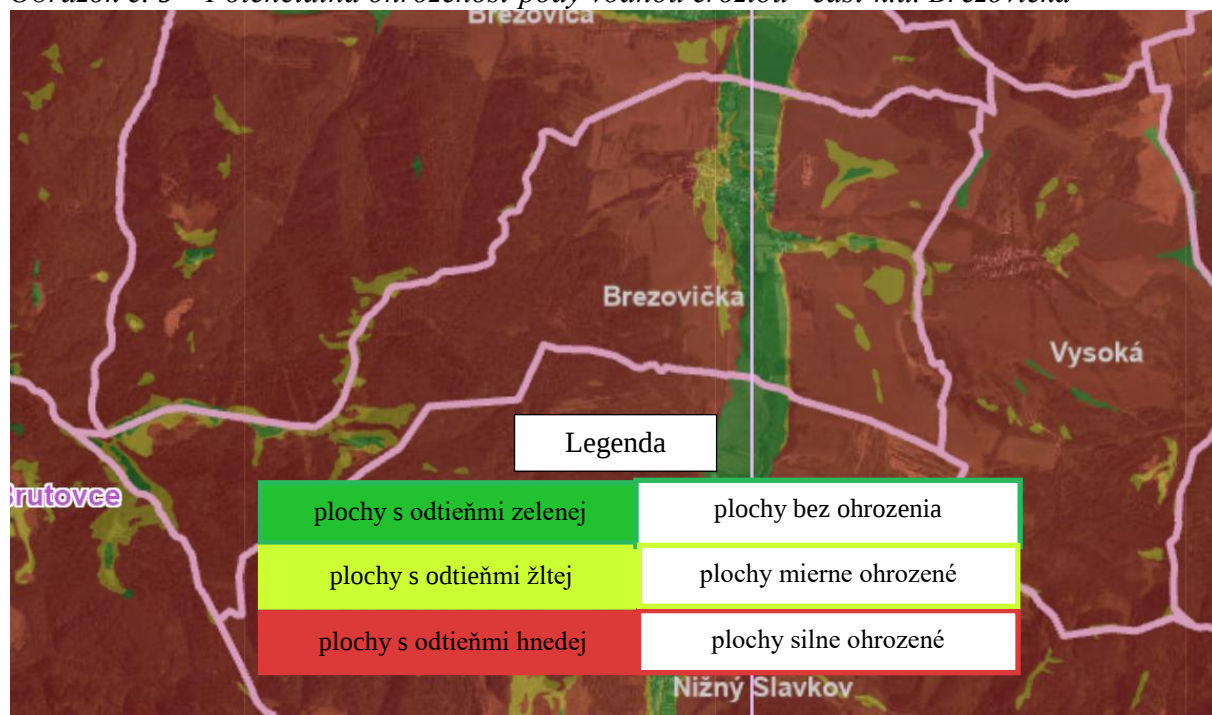
Zdroj: <https://apl.geology.sk/mapportal/img/pdf/geofond>

Obrázok č. 8 Lokalizácia aktívneho zosuvu v k.ú. Brezovička

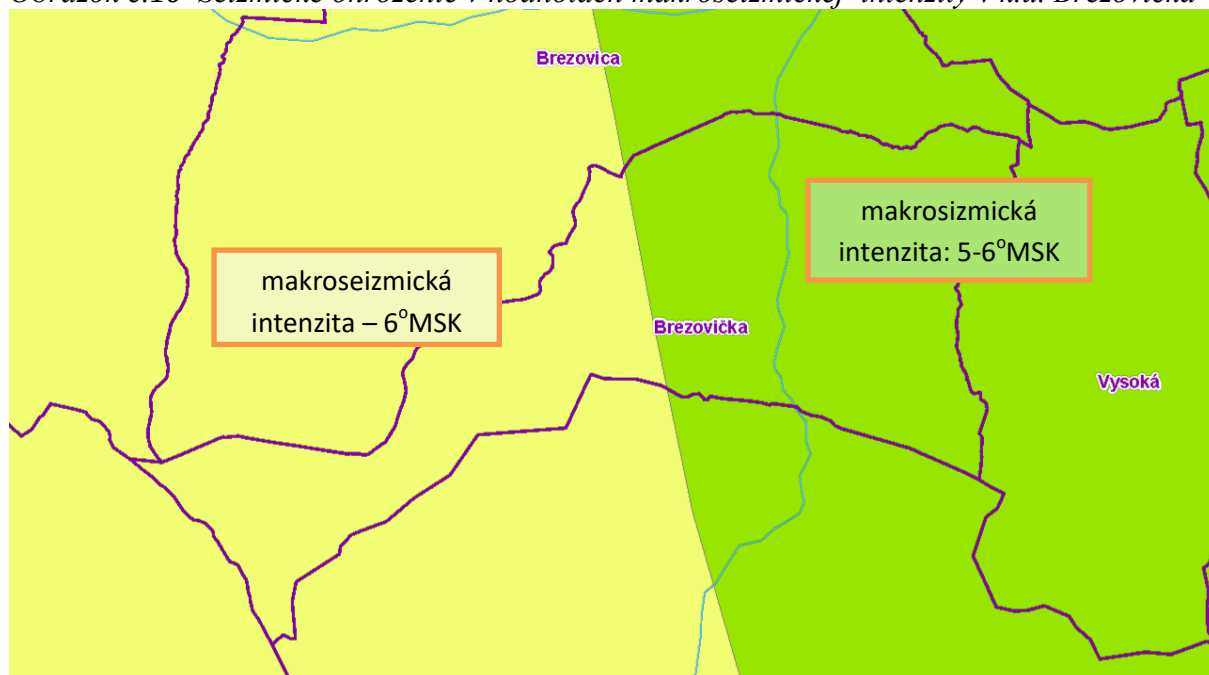
Zdroj: <https://app.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Obrázok č. 9 Potenciálna ohrozenosť pôdy vodnou eróziou – časť k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://gsaa.mpsr.sk/2024/>

Obrázok č.10 Seizmické ohrozenie v hodnotách makroseizmickej intenzity v k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

Stav znečistenia horninového prostredia.

Znečistenie horninového prostredia nie je známe a ani sa nepredpokladá. V rámci riešeného katastrálneho územia nie sú evidované žiadne environmentálne záťaže podľa Informačného systému environmentálnych záťaží (IS EZ), ktoré by mohli priamo spôsobovať znečistenie horninového prostredia. V katastrálnom území Brezovička nie sú tiež umiestnené žiadne monitorovacie sondy Štátnej hydrologickej siete kvality podzemných vôd Slovenska. Najbližšia sonda je lokalizovaná v obci Rožkovany na monitorovanie podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch.

V susedných a blízkych obciach sú v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidované pravdepodobné environmentálne záťaže (EZ) a sanované environmentálne záťaže/lokality:

- v obci Brezovica – sanovaná/rekultivovaná lokalita – Brezovica - skládka vodárenských kalov (identifikátor EZ: SK/EZ/SB/1505)
- v obci Torysa - sanovaná/rekultivovaná lokalita – Torysa - skládka komunálneho odpadu (identifikátor EZ: SK/EZ/SB/2030).

C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou, orientáciou svahov voči svetovým stranám, lesnatosťou územia a pod. Najbližšou zrážkomernou stanicou je stanica v Brezovici a najbližšou klimatologickou stanicou je stanica v Jakubovanoch.

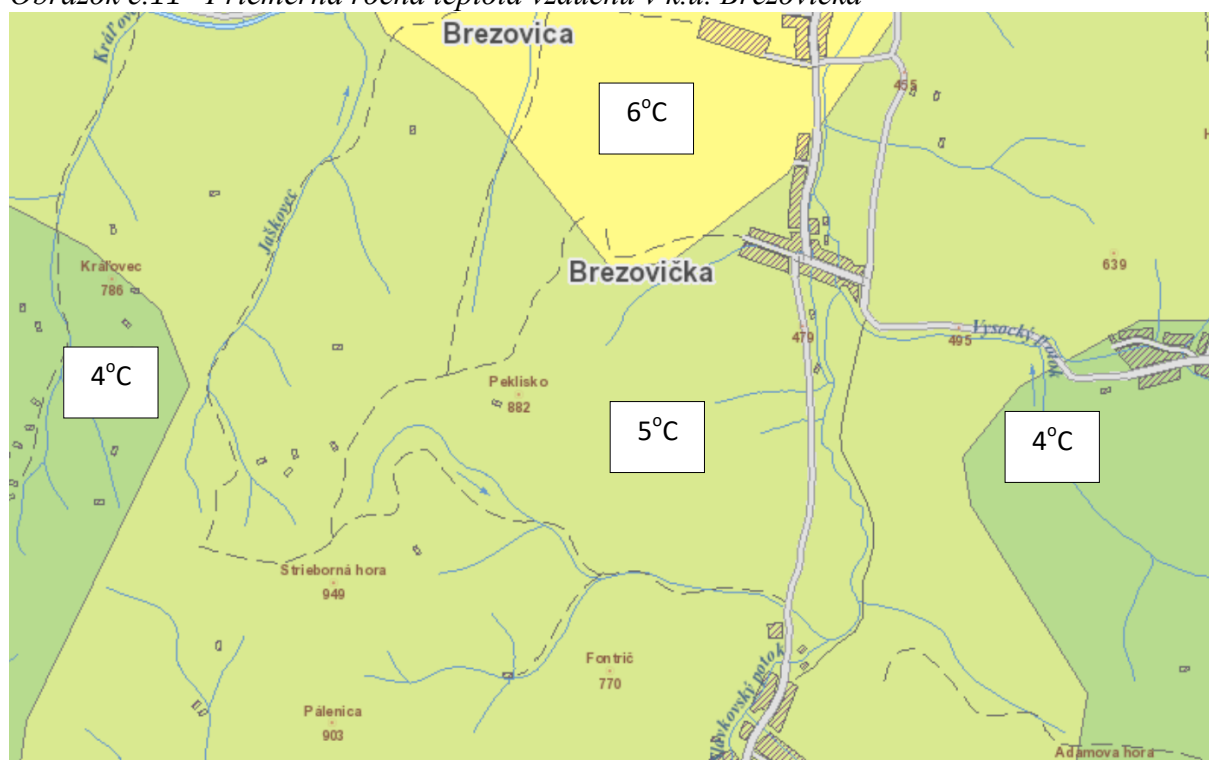
Východná časť katastrálneho územia leží v mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplom, vlhkom, veľmi vlhkom, vrchovinnom. Klimatické znaky tohto okrsku sú napr. teplota v júli nad 16° C, počet letných dní do 50. Západná časť leží v chladnej klimatickej oblasti, mierne chladnom okrsku, veľmi vlhkom, s priemernými teplotami v júli 12° C – 16° C.

Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 600 - 700 mm, priemerný úhrn zrážok v januári je 30 – 40 mm, absolútne mesačné maximum zrážok je 250 – 300 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 60 - 80, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 80 – 100 cm (priemer za roky 1961 – 1990). Vykurovacie obdobie trvá priemerne 240 až 260 dní v roku. Priemerná ročná teplota vzduchu je 4 - 6 C.

Veternosť

V širšom regióne riešeného katastrálneho územia prevláda severozápadné a juhovýchodné prúdenie vzduchu, na bezvetrie v roku pripadá viac než 50 dní v roku.

Obrázok č.11 Priemerná ročná teplota vzduchu v k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.geology.sk/atlasge/>

C.II. 3. Ovzdušie

V katastrálnom území Brezovička nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami. Najbližšia monitorovacia stanica v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSK) je v meste Prešov.

Obec Brezovička nie je plynofikovaná. Polutanty pochádzajú predovšetkým z dvoch zdrojov, najvýznamnejším zdrojom je spaľovanie pevných palív v lokálnych kúreniskách ako druhý menej závažný zdroj sú mobilné zdroje znečistenia, najmä motorové vozidlá cestnej dopravy.

Na základe matematického modelovania znečistenia ovzdušia, sú v okrese Sabinov vymedzené rizikové obce (obce so zhoršenou kvalitou ovzdušia) určené metódou

integrovaného posúdenia pre rok 2024 pre tuhú znečisťujúcu látku – PM₁₀ a PM_{2,5}. (Poznámka: ide o drobné častice alebo kvapôčky s aerodynamickým priemerom menším ako 10 µm, resp. 2,5 µm, môžu byť v tuhej aj kvapalnej podobe.) Pre tieto rizikové obce, kde nadmerné znečistenie ovzdušia vychádza z vysokých emisií z lokálneho vykurovania najmä tuhým palivom (biomasou a uhlím) a zo zhoršených rozptylových podmienok, je určený rizikový stupeň 1 – 3, pričom 3 je najvyšší rizikový stupeň. S výškou rizikového stupňa stúpa závažnosť ohrozenia zhoršenou kvalitou ovzdušia.

Na základe takéhoto matematického modelovania bola pre rok 2024 obec Brezovička zaradená do tohto zoznamu s rizikovým stupňom 1 (zdroj - lokálne kúreniská). Medzi ďalšie rizikové obce, ktoré susedia s riešeným katastrálnym územím resp. sú v širšom okolí riešeného územia, patria napr. obec Brezovica (rizikový stupeň 3; zdroj - lokálne kúreniská), Torysa (rizikový stupeň 2; zdroj - lokálne kúreniská), Dubovica, Nižný Slavkov (rizikový stupeň 1; zdroj - lokálne kúreniská). (Zdroj: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2873>). Časť územia okresu Sabinov patrí od roku 2021 do oblasti riadenia kvality ovzdušia (ORKO) a do tejto oblasti je zahrnutá i obec Brezovička a tieto ďalších 16 obcí. Znečisťujúcimi látkami sú tu predovšetkým PM₁₀, PM_{2,5}, BaP [Benzo(a)pyrén patrí do skupiny polycyklických aromatických uhľovodíkov, ktoré vznikajú pri nedokonalom spaľovaní].

Mobilné zdroje znečistenia ovzdušia nie sú v riešenom katastrálnom území Brezovička významné, pretože intenzita verejnej i osobnej cestnej dopravy je relatívne nízka. V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia a riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných bodových zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody.

Z hľadiska hydrologického členenia patrí riešené katastrálne územie Brezovička k úmoriu Čierneho mora.

Všetky toky v riešenom katastrálnom území patria do základného povodia Torysy (číslo hydrologického poradia: 4-32-04) v rámci čiastkového povodia Bodrogu (číslo hydrologického poradia: 4-32).

Hlavnú hydrologickú os riešeného územia vytvára Slavkovský potok (identifikátor toku: 13511, vodohospodársky identifikátor toku /VHID/ 4-32-04-1129) tečúci cez celé katastrálne územie z juhu na sever (vrátane zastavaného územia obce). Tento potok pramení v Levočských vrchoch pod vrchom Hol'a (949m.n.m) a v susednom k.u. Brezovica vlieva sa do rieky Torysa ako jej pravostranný prítok. Pravostranné prítoky Slavkovského potoka sú:

- bezmenný tok (VH ID 4-32-04-1131); dolný úsek toku tvorí hranicu s k.ú. Brezovica
- Vysocký potok (VH ID 4-32-04-1137)

Ľavostranné prítoky Slavkovského potoka sú:

- bezmenný tok (VH ID 4-32-04-1133) a jeho ľavostranný bezmenný prítok (VH ID 4-32-04-1134), oba prechádzajú cez zastavané územie obce;
- bezmenný vodný tok (VH ID 4-32-04-1149).

V oblasti Levočských vrchov sa v riešenom území nachádza viacero horných úsekov tokov, ktoré tu pramenia, a vlievajú sa do Slavkovského potoka, avšak mimo riešeného územia

(Strieborný potok – VH ID 4-32-04-1151, ľavostranné prítoky Kunišovského potoka – VH ID 4-32-04-1180).

Z hľadiska typu režimu povrchového odtoku vody patrí riešené územie do stredohorskej oblasti, s režimom odtoku snehovo-dažďovým s nasledujúcimi hydrologickými charakteristikami: akumulácia v mesiacoch november až február; vysoká vodnosť v mesiacoch marec až máj, najvyšší priemerný mesačný prietok v apríli, najnižší priemerný mesačný prietok v januári a februári a tiež v septembri a októbri. Tzv. podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné. Priemerný ročný špecifický odtok dosahuje hodnoty $5 - 10 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov hodnoty medzi $1,4 \text{ až } 1,8 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^{-2}$ a minimálny špecifický odtok 364 denný $0,1 - 0,5 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$. (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

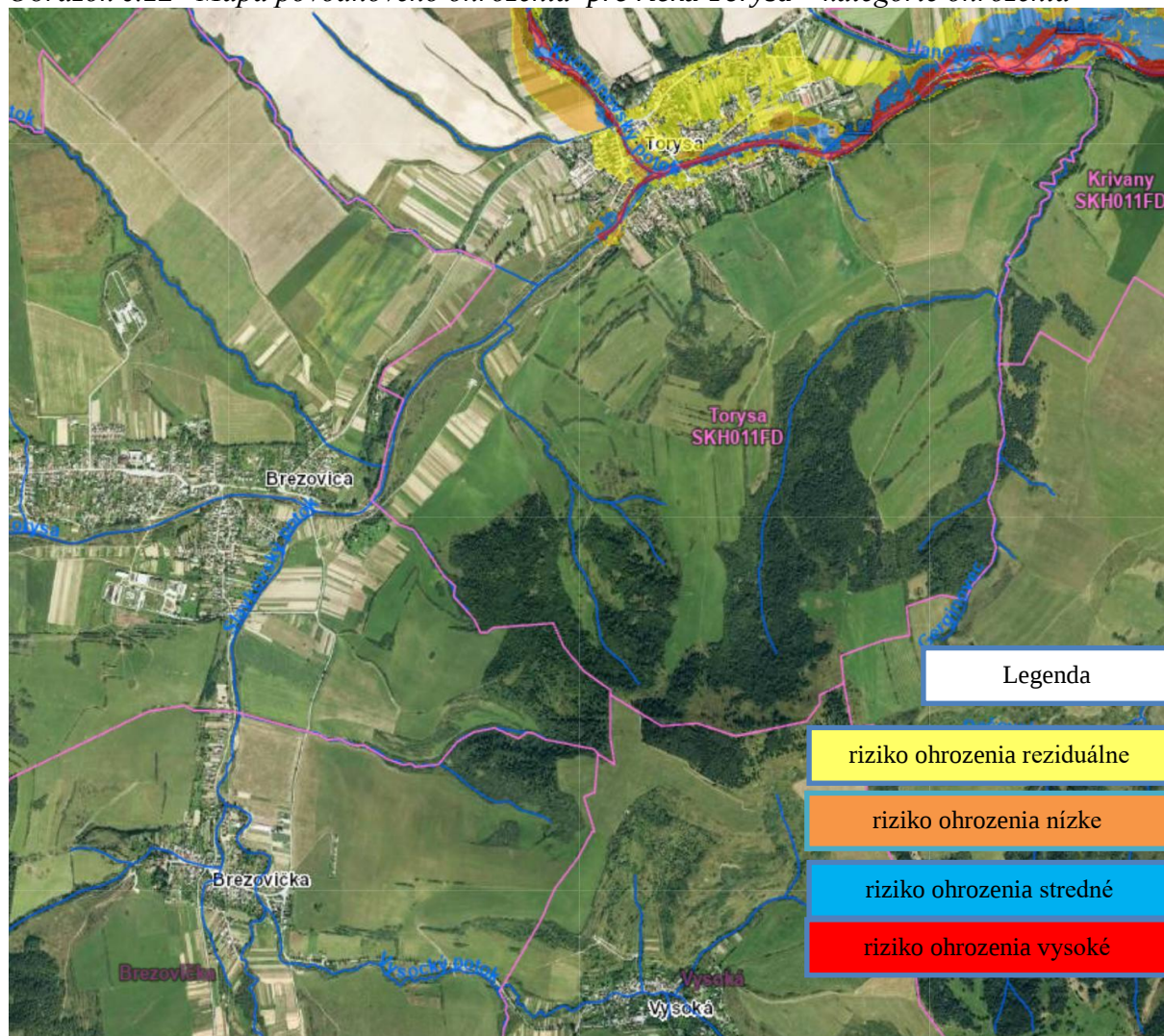
Súčasný stav miestnych vodných tokov

Pre Slavkovský potok nie je vytvorená mapa povodňového ohrozenia ani mapa povodňového rizika. Najbližšie k riešenému územiu sú takéto mapy vytvorené pre rieku Torysa v obci Torysa. Mapy povodňového ohrozenia vo svojej podstate zobrazujú teoretickú povodeň s potenciálne najväčším odhadovaným rozsahom zaplavenia pri dosiahnutí prietoku s priemernou dobou opakovania raz za 10, 100 a 1000 rokov.

Na Slavkovskom potoku v Brezovici nad Torysou je podľa vodočetnej stanice v rkm 83,5 určený I. stupeň povodňovej aktivity pri výške vodnej hladiny 120 cm (451,88 m n.m.) , II. stupeň pri výške 170 cm (452,38 m n.m.) a III. stupeň pri výške 220 cm (452,88 m n.m.). V minulosti boli vybudované úpravy na Slavkovskom potoku v rkm cca 1,800 – 2,000 a jeho bezmennom ľavostrannom prítoku, ktorý prechádza zastavaným územím obce (v rkm cca 0,100 – 0,250) a na Vysockom potoku v rkm cca 0,000 – 0,100. Kapacita uvedených úprav nie je dostatočná na odvedenie prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody. Ostatné vodné toky pretekajú v prirodzených korytách, kapacita vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).

V dokumente Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu – aktualizácia 2021 nie je Slavkovský potok uvedený medzi tokmi, kde by bolo nevyhnutne potrebné prijať protipovodňové opatrenia. Avšak za účelom ochrany pred povodňami viaceré obce majú pripravené projekty resp. aj realizovali projekty zamerané na protipovodňovú ochranu, aj keď neboli zaradené ku geografickým oblastiam 1. cyklu Plánov manažmentu povodňového rizika. K obciam, ktoré pripravili takéto projekty patrí i obec Brezovička

Obrázok č.12 Mapa povodňového ohrozenia pre rieku Torysa – kategórie ohrozenia

Zdroj: https://mpt.svp.sk/svp_vmaportal

Slavkovský potok je vodným tokom, ktorý je zaradený do rybieho pásma – horné pstruhové pásmo (v úseku rkm 0 – 14,7). Na tomto úseku je miera vplyvu prípadných bariér na toku (hate – stupne) určená ako – neovplynené. V riešenom katastrálnom území nie sú vybudované žiadne bariéry na Slavkovskom potoku. Slavkovský potok a jeho prítoky (Podhorský, Kunišovský, Strieborný, Vysocký, Čierny Močiar, a Rovinka) je zaradený do rybárskeho revíru „Slavkovský potok (Sabinov) číslo: 4-2340-4-1, ktorý spravuje MO SRZ Sabinov, účel revíru – lovný, charakter –lososové vody pstruhové, zarybnený je pstruhom potočným a sivoňom potočným(Zdroj: <https://rybarskyrevir.sk/>).

Podzemné vody a pramene

Katastrálne územie Brezovička je súčasťou hydrogeologického rajónu: „P 119 Paleogén Levočských vrchov“. Hydrogeologickým kolektorom sú najmä pieskovce s polohami zlepcov – bielopotocké súvrstvie; puklinová priepustnosť.

Katastrálne územie Brezovička je v rámci rajónu P 119 súčasťou :

- predkvartérneho útvaru podzemnej vody - Puklinové podzemné vody podtatranskej skupiny a flyšového pásma čiastkového povodia Hornádu (kód útvaru SK2004900F); kolektor tvorený striedaním ílovcov a pieskovcov, priepustnosť puklinová. V rámci tohto útvaru sa

však v údolnej nive Slavkovského potoka nachádzajú kvartérne náplavy s medzizrnovou priepustnosťou (fluviálne sedimenty) s kolektormi podzemnej vody.

- okrajovej časti útvaru geotermálnych vôd – Levočská panva – SV časť (kód útvaru SK300150FK); puklinovo-krasové vody karbonátov stredného a vrchného triasu tektonickej jednotky fatrika.

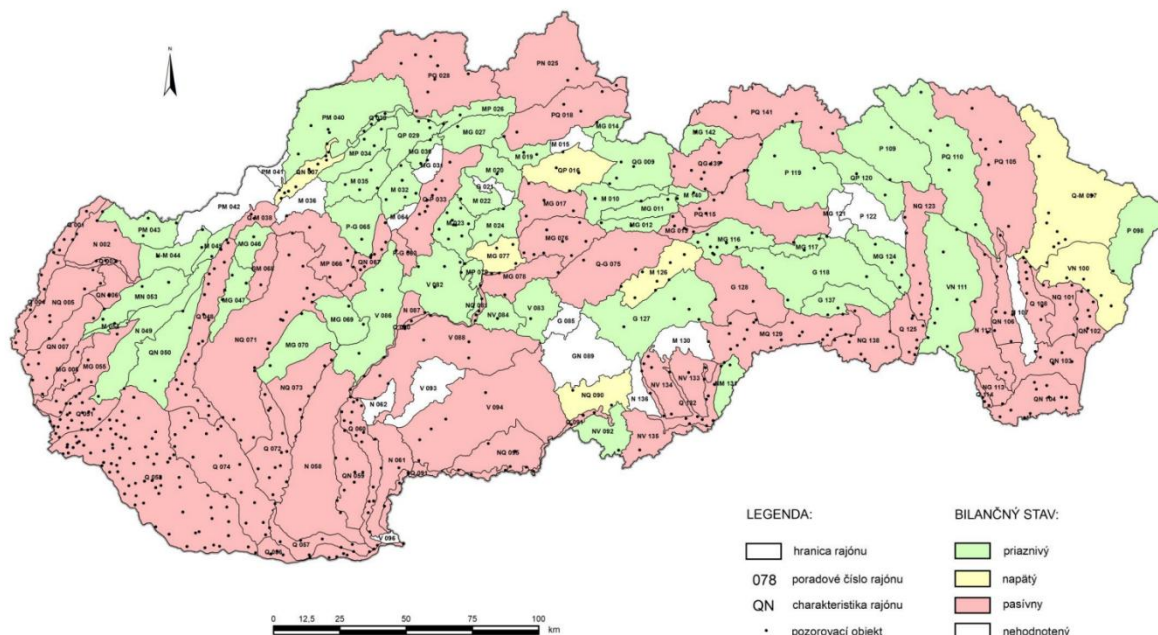
V riešenom katastrálnom území sú realizované hydrogeologické vrty, najmä v nive Slavkovského potoka (kvartérne náplavy) a tieto vrty slúžia ako vodárenské zdroje. V zastavanom území obce je vyvŕtaná i studňa s výskytom minerálnej vody (Zdroj: <https://mineralne-pramene.sazp.sk/>).

Kvalita povrchových a podzemných vôd

V katastrálnom území Brezovička nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality tokov a kvality podzemných vôd. Najbližší pozorovací objekt kvality podzemných vôd (prameň) je v lokalite Bujačiareň pri Tichom Potoku (č. objektu 234799).

Bilančné hodnotenie kvality podzemnej vody vykonáva SHMÚ v 8 ukazovateľoch kvality vody: NH_4^+ , NO_3^- , CHSKMn, vodivosť, Cl^- , SO_4^{2-} , TOC, As. Bilančný stav je hodnotený 3 stupňami: A – priaznivý $\text{BS} \geq 1.1$ B – napätý $0.9 < \text{BS} < 1.1$ C – pasívny $0.9 \geq \text{BS}$. Výsledný bilančný stav v celom rajóne je daný objektom s ukazovateľom s najnepriaznivejším vypočítaným pomerom (najnižším pomerom). (Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2023; SHMÚ, december 2024)

Obrázok č.13 Bilančný stav kvality podzemných vôd podľa hydrogeologických rajónov na Slovensku v roku 2023

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvalita_PzV

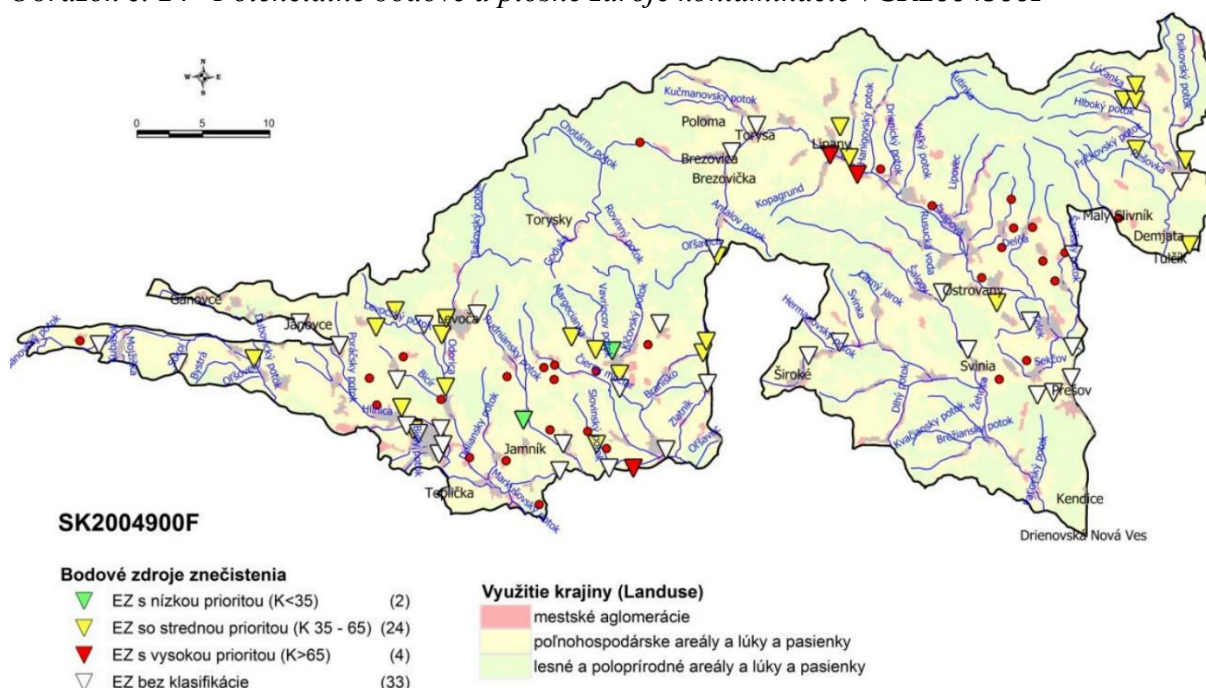
Priamo v riešenom katastrálnom území nie je monitorovacie miesto pre kvalitu povrchovej vody v sieti SHMÚ, avšak monitorovacie miesto je na Slavkovskom potoku v k.ú. Brezovica (H1910100; rkm 0,35), v ktorom je však realizované základné a prevádzkové monitorovanie. Ďalšie blízke monitorovacie miesto je na rieke Torysa v k.ú. Torysa (č. H1990200; rkm 99,6).

V roku 2023 bol stav na tomto monitorovacom mieste vyhodnotený v ukazovateľoch fyzikálno-chemických a hydrobiologických hodnotený nasledovne: chemický stav - dobrý a ekologický stav - dobrý; výsledný stav – priaznivý bilančný stav.

Podľa Atlasu SR (2002) bola kvalita vody na Slavkovskom potoku na základe hodnotenia kvality vody v rokoch 1998 – 1999 špecifikovaná podľa biologických ukazovateľov ako čistá II. trieda kvality), podľa mikrobiologických ukazovateľov ako silne znečistená (IV. trieda kvality) a podľa kyslíkového režimu ako veľmi čistá (I. trieda kvality).

V katastrálnom území Brezovička nie sú evidované významnejšie bodové zdroje znečistenia útvarov podzemnej vody. Všeobecne je však chemický stav predkvartérneho útvaru podzemnej vody SK2004900F hodnotený ako dobrý. (Zdroj: MŽPSR, ŠGÚDS, Kvalitatívne hodnotenie útvarov podzemnej vody na Slovensku, záverečná správa, 2020).

Obrázok č. 14 Potenciálne bodové a plošné zdroje kontaminácie v SK2004900F

Zdroj: <https://www.vuvh.sk/wp-content/uploads/2024/08/Kvalitatívne-hodnotenie-utvarov-podzemnej-vody-na-Slovensku-2020.pdf>

Vodohospodársky chránené územia

Katastrálne územie Brezovička nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) v zmysle zákona č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nie je súčasťou zraniteľnej oblasti v zmysle vodného zákona, ktorých zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č.174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Slavkovský potok, ktorý preteká celým katastrálnym územím v smere juh – sever, je určený ako vodohospodársky významný vodný tok v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. Vodohospodársky významný tok ma určený pobrežný pozemok o šírke 10 m od brehovej čiary, ostatné vodné toky v katastrálnom území Brezovička majú pobrežný pozemok o šírke 5 m.

V katastrálnom území Brezovička sa nachádzajú vodárenské zdroje „Brezovička“ (studne T-8, T-9, T-10, T-11), ktoré patria k vodárenským zdrojom pre Prešovský skupinový vodovod. Vodárenské zdroje „Brezovica II“ sa nachádzajú i v susednom k.ú. Brezovica (studne S-4, S-5, S-6). Tieto studne majú vymedzené ochranné pásma vodárenského zdroja,

a to pásmo hygienickej ochrany (PHO) I., II. a III. stupňa. Vodárenské objekty v katastrálnom území Brezovička a ich PHO I. stupňa je situované v nive na pravom brehu Slavkovského potoka poniže zastavaného územia obce a PHO II. a III. Stupňa zaberá takmer celé riešené katastrálne územie a prekrýva sa i s PHO vodárenského zdroja Brezovica II.

C.II.5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

V katastrálnom území Brezovička je v kultúre lesné pozemky 22,83 % výmery katastrálneho územia a v kultúre poľnohospodárska pôda 70,10% výmery katastrálneho územia.

Pôdne typy, vlastnosti pôdy, degradácia a ohrozenie.

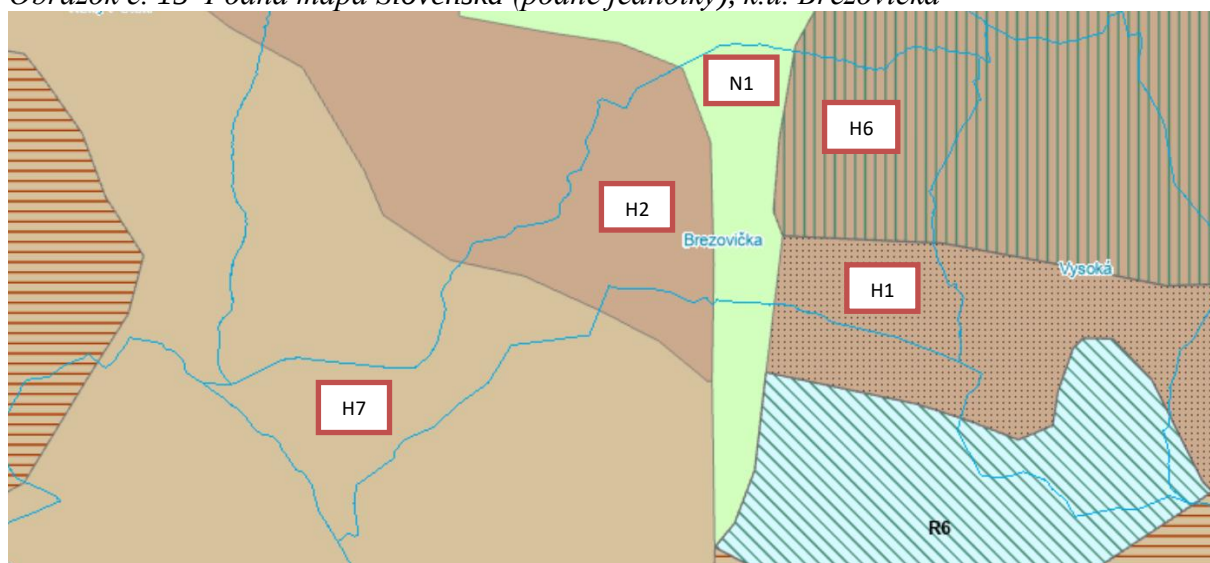
V riešenom katastrálnom území Brezovička sa dominantne vyskytuje pôdny typ – kambizem a jej subtypy. Kambizeme z hľadiska pôdných druhov patria k ílovitým alebo ílovitohlinitým pôdam.

V Levočských vrchoch vo vyšších polohách na báze zvetralín kyslých až neutrálnych hornín sú dominantné kambizemepodzolové (kultizemné podzolové) a kambizeme modálne (kultizemné) kyslé. Sprievodne sa vyskytujú irankre. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti je tu skeletnatosť, veľmi nízka pôdna reakcia, malá hĺbka pôdneho profilu, svahovitosť. Potenciálnym degradačným procesom pôdy v tejto časti územia je acidifikácia a prevažne silná ohrozenosť vodnou eróziou. V mapke č. 15 vid' označenie H7.

V nižších polohách Levočských vrchov sa na pôdotvornom substráte tvorenom zvetralinami pieskovcovo – ílovcových hornín (flyš) vytvorili kambizemepseudoglejové (kultizemnépseudoglejové). Ide o pôdy zrnitostne prevažne stredne ťažké, skeletnaté, stredne hlboké až hlboké. V mapke č. 15 vid' označenie H2.

V nive Slavkovského potoka sa na báze aluviálnych sedimentov vytvorili fluvizeme modálne (kultizemné) a tiež fluvizeme glejové. Tieto pôdy sú slabo kyslé, zrnitostne značne variabilné, prevažne hlboké ale aj stredne hlboké či plytké. Sú využívané najmä ako orná pôda, pričom však limitujúcim faktorom ich využitia je výška hladiny podzemnej vody.

Obrázok č. 15 Pôdna mapa Slovenska (pôdne jednotky), k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://portal.vupop.sk/portal/apps>

V oblasti vrchoviny v juhovýchodnej časti katastrálneho územia sa na báze stredne ťažkých až ľahšie skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín vyvinuli najmä kambizeme modálne (kultizemné) nasýtené až kyslé. Sprievodnými typmi sú rankre a kambizemepseudoglejové (kultizemnépseudoglejové). Dominantné typy pôd sú slabo kyslé až kyslé, zrnitostne stredne ťažké až ľahké, skeletnaté, stredne hlboké až hlboké. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti sú svahovitosť a skeletnatosť. Potenciálnymi degradačnými procesmi pôdy v tejto časti územia sú acidifikácia a čiastočne i vodná erózia na plochách so svahovitosťou nad 10 °. V mapke č. 15 vid' označenie H1.

V oblasti vrchoviny v severovýchodnej časti katastrálneho územia sa na zvetralinách rôznych typov hornín vyvinuli dominantne kambizemepseudoglejové (kultizemnépseudoglejové) nasýtené a ako sprievodné pôdypseudogleje modálne (kultizemné) a lokálne gleje; pôdy sú zrnitostne stredne ťažké, mierne kyslé, hlboké. Využívané sú najmä ako lúky a pasienky. Pôdy sú v tejto časti územia ohrozené acidifikáciou a mierne až silne ohrozené potenciálnou vodnou eróziou. V mapke č. 15 vid' označenie H6. (Zdroj: <https://portal.vupop.sk/portal/apps>)

Bonita pôd

V katastrálnom území Brezovička sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená do 5. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ.

V zmysle prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v riešenom katastrálnom území Brezovička nachádzajú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ):0802025, 0806025, 0863442, 0869442, 0870223, 0870443, 0870543, 0969222, 0969422, 0969522, 0969542, 0970243, na ktoré sa vzťahuje ochrana pred ich nepoľnohospodárskym použitím. Predmetné BPEJ sú zaradené do 5. a 8. kvalitatívnej skupiny BPEJ a to nasledovne:

- 5. skupina BPEJ: 0806025,
- 6. skupina PBEJ: 0802025,
- 7. skupina BPEJ: 0863442, 0869442, 0870223, 0969222, 0969422
- 8. skupina BPEJ: 0870443, 0870543, 0969522, 0969542, 0970243

Poznámka: Kvalita poľnohospodárskej pôdy je vyjadrená kvalitatívnou skupinou 1. až 9. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

Znečistenie pôdy

Pôdy sú nekontaminované, relatívne čisté. Znečistením sú potenciálne najviac ohrozené pôdy v nive Slavkovského potoka.

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra a chránené druhy flóry

Katastrálne územie Brezovička patrí podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, 1966) do oblasti západokarpatskej kveteny (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidikum orientale), do okresu Spišské vrchy. Charakter vegetácie územia možno zaradiť k submontánnemu až montánnemu vegetačnému stupňu. Z hľadiska zachovania biodiverzity sú hodnotné najmä lesné biotopy, lúčne biotopy a biotopy vodných tokov v území.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené katastrálne územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti. Podľa lesných vegetačných stupňov je možné lesy v riešenom katastrálnom území (s nadmorskou výškou v rozpätí cca 460 - 860 m n.m.) začleniť do výškových stupňov: bukový stupeň (od 400 – do 800 m n.m.) a jedľovo-bukový

stupeň (od 500 do 1000 m n.m.). V rámci bukového vegetačného stupňa sa vyskytujú najmä živné bučiny, svieže bučiny a v jedľovo-bukovom stupni sa vyskytujú živné jedľové bučiny a kyslé jedľové bučiny. V katastrálnom území Brezovička lesné pozemky zaberajú výmeru 204,4081 ha (22,83%).

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii. Súčasný lesy patria najmä k bukovým a jedľovo-bukovým lesom v ktorých sa vyskytujú z listnatých drevín najmä buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a z ihličnatých drevín najmä smrek obyčajný (*Picea excelsa*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jedľa biela (*Abies alba*), a tiež borovica lesná (*Pinus sylvestris*)).

V katastrálnom území Brezovička sa nachádzajú biotopy chránených druhov rastlín, ktorých výskyt je evidovaný najmä v chránenom území CHVÚ Levočské vrchy. Svojou pestrosťou rastlinných druhov zvyšujú biodiverzitu územia najmä druhovo bohaté hrebeňové a podhrebeňové lúky. Niektoré chránené druhy rastlín sú súčasťou plôch prvkov ÚSES. Viď aj nižšie uvedenú kapitolu C.II.8.

Invázne druhy rastlín

Výskyt invázných druhov rastlín v riešenom katastrálnom území Brezovička nemá v mapovom prehliadači Štátnej ochrany prírody SR žiadny záznam pre žiaden invázny druh rastlín. I napriek tejto skutočnosti sa môžu lokálne/pomiestne vyskytovať v riešenom území invázne druhy ako napr. zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis* L.), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea* Ait.), pohánkovec (*Fallopia* sp.), ktorých výskyt je v širšom okolí evidovaný (k.ú. Šambron, Nižný Slavkov, Sabinov, Pusté Pole).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

Nelesná drevinová vegetácia plošná sa vyskytuje častokrát na TTP, ktoré v dôsledku neobhospodarovania sa v súčasnosti nachádzajú v rôznych sukcesných štádiách. Kedysi obhospodarované lúky a hole sú v mnohých prípadoch zarastené náletom smrekovca alebo smreka. Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine predovšetkým sprievodná a brehová vegetácia tokov – brehové porasty Slavkovského potoka a jeho prítokov a tiež náletová vegetácia na medziach, erózných brázdach, v depresiách, pozdĺž poľných ciest. Brehovú a sprievodnú vegetáciu horských tokov tvoria jelšiny s jelšou sivou, javorom horským, vrbou rakytou.

Prírodné biotopy národného a európskeho významu

V riešenom území štátna ochrana prírody registruje (podľa poskytnutých podkladov od ŠOP SR, RCOP v Prešove, stanovisko z roku 2024) niekoľko plôch s výskytom prírodných biotopov európskeho významu, ktoré patria najmä k biotopom lesným a travinno-bylinným biotopom.

- lesný biotop európskeho významu **Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, kód Natura 2000: 9130)** súvislejšie rozšírený v lesoch Levočských vrchov. V biotope dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*) a jedľa biela (*Abies alba*), s prímiesou javora horského (*Acer platanoides*), a lipy malolistej (*Tilia cordata*). Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinevej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy.

- lesný biotop európskeho významu **Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2, kód Natura 2000: 9110)**

v nižších polohách sú stabilne primiešané duby a miestami i jedle a vo vyšších polohách ho tvoria nezmiešané bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy. Krovinné a bylinné poschodie je chudobné na rastlinstvo, pričom sú to druhy, ktoré znášajú zakyslenie pôdy.

- lúčny biotop európskeho významu **Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura 2000: 6510)**. Na Slovensku je tento biotop rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. Obyčajne sú to jedno až dvojkosné lúky s prevahou

vysokosteblových, krmovínarsky hodnotných tráv. Vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovištia, sú druhovo bohaté (druhovú bohatosť však závisí od spôsobu a intenzity obhospodarovania).

Takmer všetka poľnohospodárska pôda (TTP a orná pôda) najmä mimo hraníc zastavaného územia obce Brezovička je v rámci LPIS rozdelená na diely pôdnych blokov (DPB). Katastrálne územie Brezovička je súčasťou lokalít LPIS s názvom „Brutovce“ a „Dubovica“ (štvorce 10x10 km) a obec Brezovička je zaradená medzi „horské oblasti H2“, t.j. územia s nadmorskou výškou nad 600 m. TTP v rámci DPB v katastrálnom území Brezovička, podľa zdroja <https://gsaa.mpsr.sk/2024/> nie sú zaradené medzi biotopy skupiny B – Mezofilné trvale trávne porasty. Všetky DPB v kultúre TTP, ktoré sa nachádzajú na území CHVÚ Levočské vrchy, sú označené ako „citlivé TTP“, čo znamená, že na nich nie je možná zmena druhu pozemku ani oranie TTP, a to z dôvodu, že tieto DPB sú súčasťou Natura 2000.

Užívateľmi dielov pôdnych blokov sú rôzne subjekty, napr. Jager Slovakia s.r.o. a viacero samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí sú užívateľmi pomerne veľkých plôch DBP.

Fauna a chránené druhy fauny

Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, vonkajšieho obvodu, beskydského okrsku východného.

Podľa zoogeografického členenia terestrickéhobiocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce alebo migrujúce v riešenom katastrálnom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

V lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sú z významných druhov cicavcov evidované vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) – pohybujú sa v širšom geografickom priestore, rys ostrovid (*Lynx lynx*).

Lesná i poľnohospodárska krajina a vodné toky v riešenom katastrálnom území Brezovička sú výrazne bohaté na vtáčie druhy. Toto konštatovanie potvrdzuje aj existencia Chráneného vtáčieho územia Levočské vrchy ako i vymedzené migračné koridory podľa ÚSES. Viď i nižšie uvedenú časť C.II., kapitola 8, kde sú uvedené konkrétne chránené druhy avifauny vyskytujúcej sa v CHVÚ. Konkrétne v riešenom území je podľa návrhu Programu starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy zaznamenaný výskyt d'atlovcov (dubník trojprstý, tesár čierny), sov (kuvik vrabčí) a kurovité (včelár lesný). Mnohé z vtáčích druhov hniezdiacich v lesných porastoch alebo na ich okrajoch majú svoje lovné/potravné biotopy i v poľnohospodárskej krajine.

Urbánne druhy, svojim spôsobom života sú naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer domesticus*, žltouchvost domový – *Phoenicurus phoenicurus*, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine. Na urbánne prostredie sa viaže i bocian biely (*Ciconia ciconia*) a v zastavanom území obce Brezovička je evidované jeho hniezdenie; hniezdo je označené ako potenciálne, je na samostatnom stĺpe s hniezdnou podložkou. Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

Migračné biokoridory živočíchov

Riešené katastrálne územie Brezovička vzhľadom k sústredenej/kompaktnej zástavbe poskytuje v krajine mimo zastavaného územia priestor pre migráciu živočíchov. Významným migračným priestorom sú lesné porasty Levočských vrchov. Poľnohospodárska pôda najmä lúčne porasty a mozaikovite rozložená drevinová vegetácia pozdĺž tokov, v remízkach a medziach vytvára tiež priestor pre migráciu živočíchov.

Podľa návrhu Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Sabinov z roku 2019, ktorý nie je do t.č. schválený (ďalej tiež i „návrh RÚSES okresu Sabinov“) je celá západná časť riešené katastrálne územia súčasťou biokoridoru na regionálnej úrovni, ktorý sa napája na biokoridory nadregionálnej úrovne (Zdroj: SAŽP, ESPRIT, s.r.o., 2019, Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Sabinov). Podľa tohto dokumentu sú v katastrálnom území Brezovička vyčlenené tieto biokoridory, ktoré plnia i funkciu migračných koridorov fauny:

- NRBk4 - Nadregionálny biokoridor Smrekovica – Strieborná hora; terestrický biokoridor
- RBk3 – Regionálny biokoridor Slavkovský potok; hydrický biokoridor s brehovými porastami a aluviálnymi lúkami

Z cicavcov dlhšie migračné koridory využívajú predovšetkým vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a niektoré kopytníky. Urbanizované územie obce Brezovička a cesta III. triedy v riešenom katastrálnom území nie sú považované za problémové migračné bariéry pre veľké šelmy v rámci diaľkových migračných trás v Karpatom ekoregiónu. (Zdroj: <https://www.konektivitaokrajiny.sk/mapy/>).

Z hľadiska migrácie vodných živočíchov, resp. živočíchov naviazaných na vodu ako tečúce médium a sprievodnú vegetáciu toku sú dôležité nielen Slavkovský potok ale i všetky jeho prítoky.

Z hľadiska vzťahov k územnému plánu podstatné sú migračné trasy živočíchov, ktoré riešené územie využívajú k relatívne krátkym migráciám v súvislosti s vyhľadávaním potravy, potravinovej bázy a v súvislosti s pudom rozmnožovania. Niektoré druhy pri krátkych a príležitostných migráciách (najmä za potravou) využívajú aj, alebo len poľnohospodársky typ krajiny s možnými úkrytmi (srnec lesný, diviak lesný, mačka divá – v koridoroch brehových porastov, líška hrdzavá a i.). Medzi takéto refúgiá patria rozptýlené enklávy s drevinovou vegetáciou pozdĺž vodných tokov, v remízkach a medziach na poľnohospodárskej pôde.

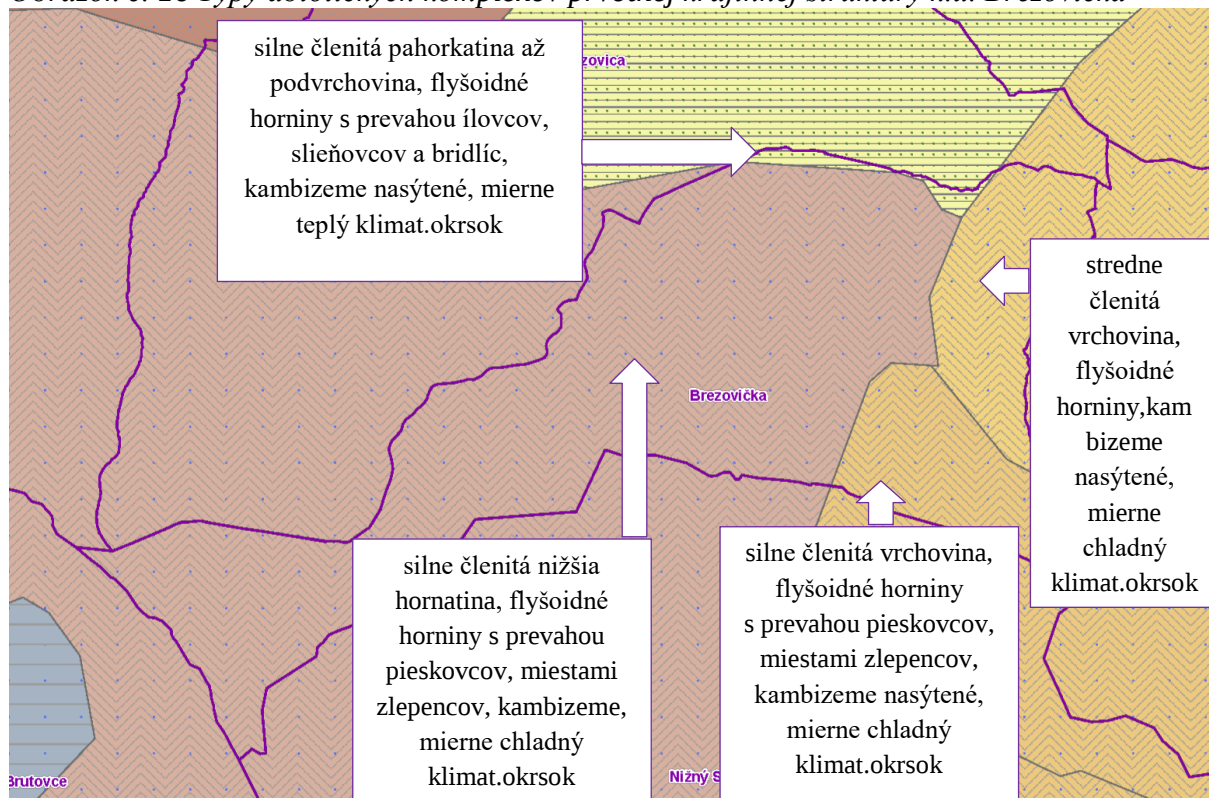
Cestný dopravný koridor prechádzajúci cez celé riešené katastrálne územie je hodnotený ako dopravný koridor, kde sa nachádzajú mimo zastavané územie obce krátke problematické úseky vo vzťahu k migrácii živočíchov a ich stretu s motorovými vozidlami (Zdroj: <https://maps.sopsr.sk/>). Všeobecne špecifickým problémom vo vzťahu k cestnej doprave sú migrácie obojživelníkov predovšetkým v čase rozmnožovania.

C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Prvotná krajinná štruktúra

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj geomorfologické pomery a podmienila vznik morfológických a morfometrických typov reliéfu a jeho členitosti v riešenom katastrálnom území Brezovička. Prvotná krajinná štruktúra je vyjadrená rôznymi typmi abiotických komplexov v riešenom území (viď obrázok č.16).

Obrázok č. 16 Typy abiotických komplexov prvej krajinej štruktúry k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr>

Súčasná krajinná štruktúra

Hornatinový reliéf predstavuje v riešenom území prevažne lesnatú krajinu, reliéf vrchovín je využívaný predovšetkým ako podhorská poľnohospodárska krajina. Pozdĺž Slavkovského potoka sa rozvinuli sídlo a na sídlo nadväzujúca oráčino-lúčna intenzívne poľnohospodársky využívaná krajina. Celá krajina je veľmi pekne modelovaná hornatina s výraznými údoliami rieky Torysa a jej prítoku Slavkovského potoka.

V štruktúre druhov pozemkov jednoznačne prevažujú poľnohospodárske pozemky (70,10 %) nad lesnou pôdou (22,839 %). Poľnohospodárska krajina, v ktorej sú oproti minulosti výrazným spôsobom scelené pozemky, sa tiahne od nižších polôh východného okraja Levočských vrchov (cca od 650 - 600 m n.m.) až po východnú katastrálnu hranicu a lúky a pasienky poľnohospodárskej krajiny sa tiež nachádzajú v okrajovej západnej a juhozápadnej časti katastrálneho územia. V centrálnej a celej východnej časti katastrálneho územia sa nenachádza žiadna lesná pôda ale len väčšie či menšie plochy nelesnej drevinovej vegetácie - enklávy a línie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) pozdĺž tokov, erózných brázd, depresí a pozdĺž poľných ciest. Lesné pozemky v západnej časti katastrálneho územia sú súčasťou Lesného celku (LC) Ostatné lesy na LHC Lipany a LC Lesy na LHC Spišské Podhradie. Plocha zastavaného územia obce s návrhom nových funkčných plôch, ktoré zväčšujú výmeru pôvodného zastavaného územia obce (sídla), zaberá 82,56 ha, t.j. 9,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia Brezovička.

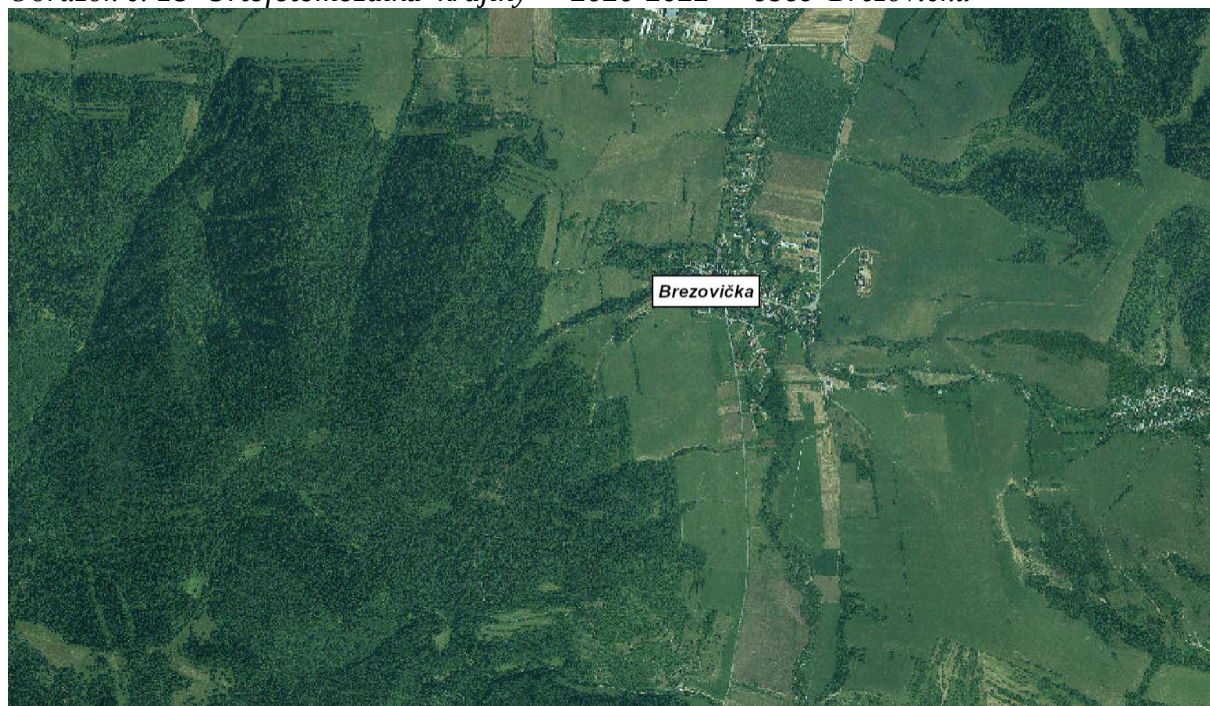
Štruktúru krajiny dopĺňa sieť vodných tokov; hydrologickú os katastrálneho územia tvorí Slavkovský potok s ľavo- i pravostrannými prítokmi. Z antropogénnych vrátane technických prvkov sa v súčasnej krajinej štruktúre uplatňuje zástavba budovami v rámci sídla pri potoku, cestná sieť a elektrické vzdušné vedenia.

Obrázok č.17 Historická ortofotomapa krajiny - 1950 – obec Brezovička

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

Obrázok č. 18 Ortofotomozaika krajiny - 2020-2022 - obec Brezovička

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

Súčasná krajinná štruktúra je formovaná charakterom historického osídlenia ahistorickým a súčasným spôsobom využívania krajiny. Pri porovnávaní zmien v dotknutom území na základe ortofotomáp z roku 1950 a rokov 2020-2022 je možné všeobecne konštatovať, že krajinná štruktúra dotknutého územia sa mení v priebehu rokov najmä spôsobom

obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, zmenou plochy urbanizovaného územia a zmenou plochy porastenej nelesnou drevinovou vegetáciou.

Scenéria

Obec Brezovička je z hľadiska krajinej scenérie situovaná v relatívne málo narušenom prírodnom a malebnom prostredí. Krajinu katastra je možné považovať za segment, kde sa pomerne v dobrom stave zachovalo prírodné prostredie podhorskej poľnohospodárskej krajiny aj napriek skutočnosti, že niektoré menej dostupné polohy poľnohospodárskej pôdy katastrálneho územia zarastajú náletovou drevinovou vegetáciou a tým menia starú/pôvodnú historickú štruktúru územia.

Najstabilnejšími a najvýznamnejšími krajinnými prvkami sú lesné spoločenstvá Levočských vrchov, ktoré so i vo vyšších polohách delené plochami lúk a pasienkov v západnej časti katastrálneho územia. Celá centrálna časť a východná časť riešeného územia je poľnohospodárskou krajinou so sídlom v údolí Slavkovského potoka. V súčasnej scenérii krajiny je z určitých stanovišť výrazne viditeľná i nová rekreačná zástavba západne od intravilánu na svahu v lokalite Koscilek. V poľnohospodárskej krajina pozitívne vnemovo pôsobí mozaika kosných lúk a nelesnej drevinovej vegetácia, ktorá miestami vytvára plochy charakteru lesa a je tiež významným sprievodným znakom vodných tokov a medzí.

Ekologická stabilita

Podľa prvkov súčasnej krajinej štruktúry lesnaté časti katastrálneho územia Brezovička predstavujú priestor ekologicky stabilný a poľnohospodárska časť krajina spolu so sídlom sú súčasťou priestoru relatívne ekologicky menej stabilného avšak reálne je poľnohospodárska pôda zarastená drevitou vegetáciou lesného charakteru, čím sa reálne zvyšuje jej stupeň ekologickej stability.

Stupeň ekologickej stability sa vypočítava z údajov o plošnom zastúpení (v ha) ornej pôdy, záhrad, ovocných sádov, lúk, celkovej sumy poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, rybníkov (alebo iných súvislých vodných plôch charakteru vodných nádrží), zastavanej plochy vo vzťahu k celkovej ploche katastra. Nižšie uvedený výpočet ekologickej stability, ktorý definuje stupeň ekologickej stability celého riešeného katastrálneho územia, vychádza z údajov katastra nehnuteľností registra „C“ so stavom k 01. 01. 2024:

$$\text{KES} = \frac{\text{POP.E SOP} + \text{PZA.E SZA} + \text{PTT.E STT} + \text{PLE.E SLE} + \text{PVO.E SVO} + \text{PZP.E SZP} + \text{POP.E SOP}}{\text{CPKU}}$$

Pop - plocha ornej pôdy v k.ú.

ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)

Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k. ú.

ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)

Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

EStt - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)

Ple - plocha lesov v k. ú.

ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)

Pvo - plocha vodných plôch v k. ú.

ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)

Pzp - plocha zastavaných plôch v k. ú.

ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)

Pop - plocha ostatných plôch v k. ú.

ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)

CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia

KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia Brezovička je **3,2**. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Hodnota KES 3,2 v riešenom katastrálnom území vyjadruje, že riešené územie má pomerne priaznivý stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0).

Tabuľka č. 2 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)

Stupeň ekologickej stability číselné vyjadrenie	Stupeň ekologickej stability slovné vyjadrenie
0	bez významu
1	veľmi nízka ekologická stabilita
2	nízka ekologická stabilita
3	stredná ekologická stabilita
4	vysoká ekologická stabilita
5	veľmi vysoká ekologická stabilita

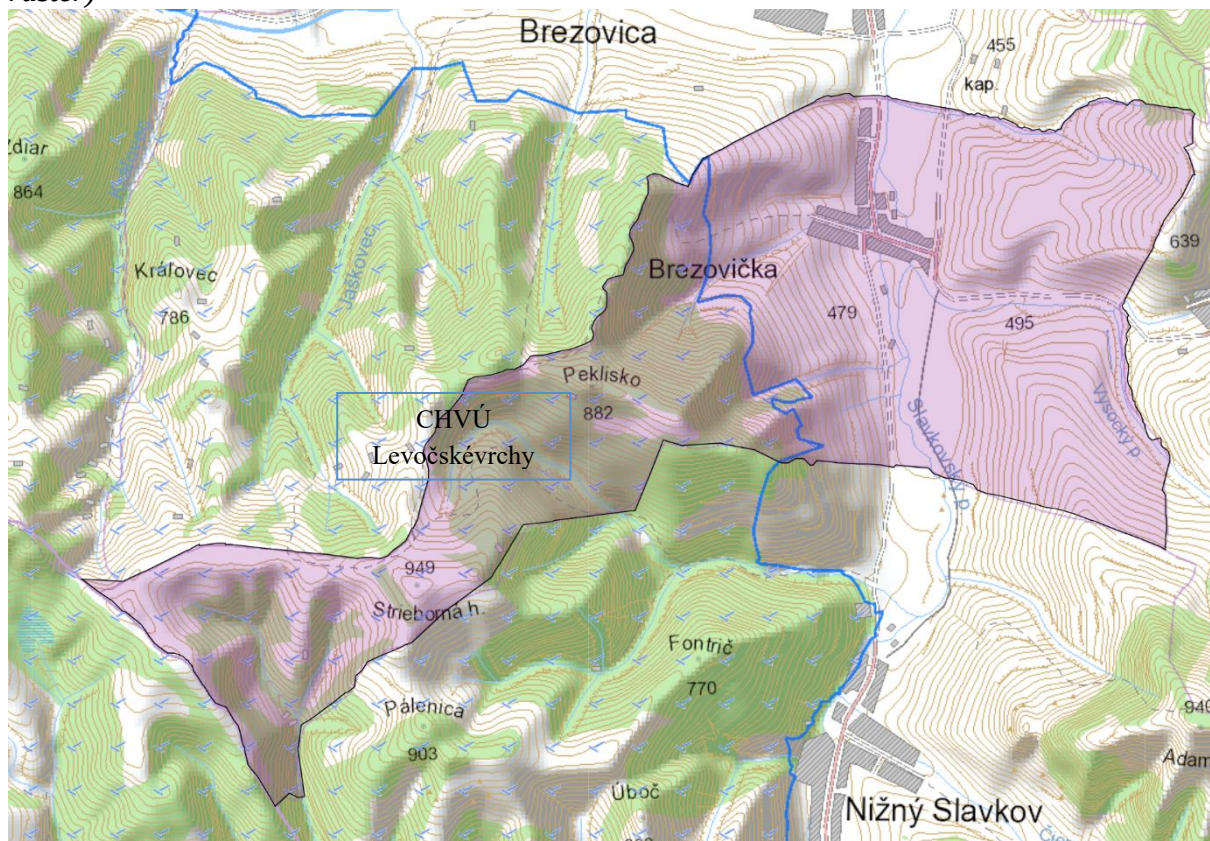
V rámci detailnejšieho hodnotenia ekologickej stability riešeného katastrálneho územia, je možné vyčleniť menšie územné jednotky/časti riešeného územia, ktoré majú rôzny stupeň ekologickej stability. Lesnaté časti katastrálneho územia možno zaradiť do priestoru s veľmi vysokou ekologickou stabilitou (5.stupeň), mozaiku enkláv s nelesnou drevinovou vegetáciou a plôch lúčnych enkláv vo východnej časti možno zaradiť do priestoru s vysokou stabilitou (4.stupeň) a centrálnu časť katastra so sídlom s nadväzujúcimi plochami záhrad a ornej pôdy do priestoru s najnižšou ekologickou stabilitou (0,77 – 3.stupeň).

Ochrana krajiny

Ochrana krajiny je vo všeobecnosti riešená všeobecne záväznými právnymi predpismi rôznej sily, ktoré zabezpečujú ochranu buď plošných štrukturálnych prvkov krajiny alebo bodových prvkov krajiny. Najznámejší typ ochrany krajiny je daný zákonom OPaK. Teanto zákon poskytuje ochranu osobitne vymedzeným územiám (územná ochrana v chránených územiach ochrany prírody a ich ochranných pásmach) alebo poskytuje ochranu viacerým prvkom krajiny štruktúry najmä prírodným biotopom, biotopom druhov, mokradiam a nelesnej drevinovej vegetácii. Ďalším dôležitým zákonom na ochranu krajiny je pamiatkový zákon, ktorý zabezpečuje ochranu nielen územiám (pamiatkové územia - pamiatková rezervácia, pamiatková zóna; ich ochranné pásma) ale i objektom (kultúrna pamiatka a jej ochranné pásmo). Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečovaná prostredníctvom zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poskytuje ochranu napr. najkvalitnejším pôdam v katastrálnom území pri jej nepoľnohospodárskom použití a viniciam. Ochrana lesných pozemkov a na nich sa nachádzajúcich lesných porastov je zabezpečovaná lesným zákonom vrátane systému deceniálnych programov starostlivosti o les. Osobitne je zabezpečovaná ochrana vody (chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodných zdrojov) a ochrana krajiny pred povodňami, a to najmä vodným zákonom a zákonom č. 7/2009 Z.z. o ochrane pred povodňami a ich vyhláškami. Informácie o chránených častiach krajiny sú obsiahnuté v jednotlivých tematických kapitolách tejto Správy o hodnotení.

muchárika sivého, orla kriľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybárika riečneho, sovy dlhochvostej, strakoša sivého, tesára čierneho, tetrova hlucháňa, tetrova hol'niaka, včelára lesného, výra skalného a žľny sivej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Vyhláška v § 2 uvádza zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany v celom CHVÚ a týkajú sa regulácie až obmedzenia hospodárenia na pozemkoch, na ktorých sa nachádzajú hniezdne biotopy chránenej avifauny, ktorá je predmetom ochrany CHVÚ, regulácie odstrelův v lomoch a spôsobu mechanizovaného kosenia alebo mulčovania TTP.

Obrázok č. 20 Prekryvk.ú. Brezovička (fialová plocha) s CHVÚ Levočské vrchy (modrý raster)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

V rámci riešeného katastrálneho územia Brezovička patria do CHVÚ Levočské vrchy pozemky parciel KNC so stavom k 1.1.2012, ktoré sú uvedené vo vyhláške MŽP SR č. 434/2012 Z.z. (KN C č. 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 543, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 577, 578, 579, 580). Vymedzené pozemky nie sú iba lesnými pozemkami, ale tiež TTP, ostatná plocha a zastavaná plocha a nádvorie (napr. účelové cesty).

Pre toto chránené vtáčie územie bol vypracovaný a v júli 2024 prerokovaný návrh dokumentácia ochrany prírody – Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Levočské vrchy na roky 2024 – 2053, ktorý navrhuje opatrenia ochrany pre jednotlivé druhy avifauny, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ ako i opatrenia napr. pre oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, vodného hospodárstva, poľovníctva a rybárstva, ťažbu nerastných surovín, rekreácie a športu. Návrh programu starostlivosti rozčleňuje územie CHVÚ na 3 druhy ekologicko-funkčných priestorov (EFP), z ktorých sú v katastrálnom území Brezovička špecifikované dva EFP, a to „EFP 1 hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov

a dravcov“ a „EFP 2 hniezdiská druhov otvorenej krajiny a loviská dravcov“. Základné návrhy opatrení starostlivosti o biotopy chránených druhov v riešenom území pre lesné plochy - preferovať prírode blízke obhospodarovanie lesa; pre plochy TTP - menežment TTP v súlade s opatreniami v zmysle schém PPA (Zdroj: návrh Programu starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy, 2024)..

Prvky územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES, premietnutý do RÚSES okresu Sabinov (návrh z roku 2019)

Nadregionálne biocentrum Čergov – Kokošovská dubina (Čergov) (NRBc1)

Plošne rozsiahle územie, ktoré zahŕňa najmä lesné komplexy vrátane tokov, enkláv lúk a pasienkov. V riešenom území sa toto biocentrum spája s NRBk4. Územie má vysokú biodiverzitu a sú v ňom evidované napr: mnohé vzácne a chránené druhy ako napr. ľalia cibul'konosná (*Lilium bulbiferum*), nátržník zlatý (*Potentilla aurea*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), paľprstnica obyčajná (*Gymnadeniacaonopsea*), bradáčik vajcovitý (*Listera ovata*), vstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), horec jarný (*Gentiana verna*), šafran spišský (*Crocus cepusensis*), nevädza horská (*Centaurea mollis*), pakost lesný (*Geranium silvaticum*), mliečivec alpínsky (*Cicerbita alpina*), prstovník Fuchsov (*Dactylorhiza fuchsii*), zvonovník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*) a biotopy sťahovavých druhov vtákov. Biocentrum je súčasťou CHVÚ Levočské vrchy.

Nadregionálny biokoridor Smrekovica – Strieborná hora (NRBk4) .

Terestrický biokoridor spája hodnotné územia Levočských vrchov s masívom Braniska. Reprezentujú ho viaceré spoločenstvá lesné, lúčne a prechodné medzi lesom a otvorenými plochami na rôznom podklade čo podmieňuje pomerne veľkú biodiverzitu. Cenné sú horské a podhorské lúky.

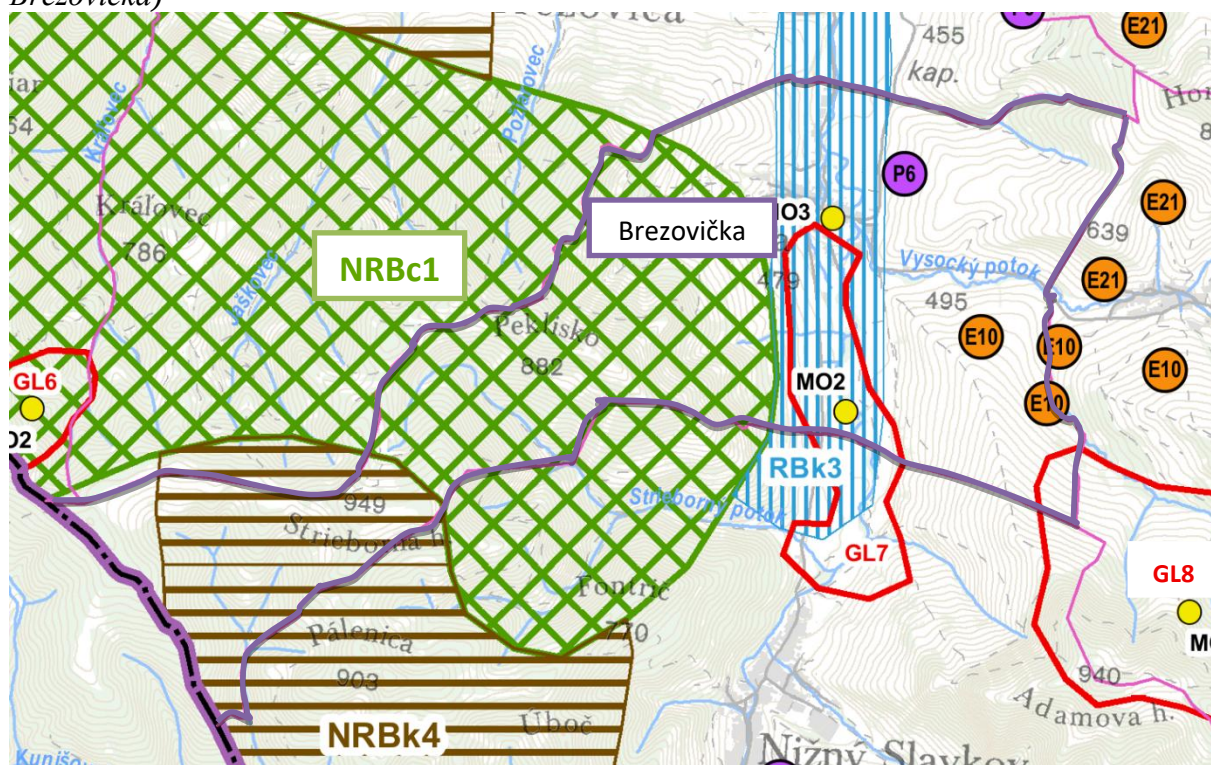
Regionálny ÚSES okresu Sabinov (návrh z roku 2019, t.č. neschválený príslušným orgánom ochrany prírody)

Regionálny biokoridor (RBk) Slavkovský potok (RBk3) prechádza priečne celým riešeným katastrálnym územím a v susednom katastrálnom území Brezovica nadväzuje na NRBk2 Rieka Torysa. Pozdĺž potoku sa striedajú obojstranné a jednostranné brehové porasty s dominujúcou vrbou a jelšou a aluviálne lúky, ktoré sú dobre zachovalé i v rámci zastavaného územia obce.

Genofondová lokalita Brehové porasty Brezovičky (GL7) - plocha je súčasťou RBk3 a tvoria ju obojstranné a jednostranné brehové porasty s dominujúcou vrbou a jelšou a aluviálne lúky. Predmetom ochrany je krovitá brehová vegetácia, ktorá v susedných katastrálnych územiach postupne prechádza do lesných spoločenstiev. Na danú plochu sú viazané tieto živočíšne druhy kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), vydra riečna (*Lutra lutra*).

Genofondová lokalita Vysocký potok (GL8) – vymedzená lokalita len čiastočne zasahuje do riešeného katastrálneho územia v jeho JV časti. V rámci tejto lokality sú v jeho pramennej oblasti (mimo katastrálneho územia Brezovička) evidované prírodné biotopy Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140). Na tok sú viazané živočíchy: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*).

Obrázok č. 21 Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Sabinov; k.ú. Brezovička)

Zdroj: R-ÚSES okresu Sabinov, 2019, Esprit, s.r.o.

Prvky miestneho (lokálneho) ÚSES

V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Brezovička boli vo výkrese „ochrana prírody“ vyčlenené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní. Vzhľadom k tomu, že celé Levočské vrchy v rámci riešeného katastrálneho územia majú zabezpečenú ochranu prostredníctvom vyhláseného chráneného územia CHVÚ Levočské vrchy, sú územím v rámci prvkov R-ÚSES okresu Sabinov a Nadregionálneho ÚSES, neboli tu navrhnuté žiadne prvky miestneho ÚSES.

V riešenom katastrálnom území Brezovička sú na základe prítomnosti reálnej vegetácie navrhnuté tieto prvky miestneho ÚSES:

1. Miestne biocentrum - MBc1 Homôľka – v krajine predstavuje drevinovou prevažne náletovú vegetáciu charakteru lesa spolu s lúčnymi biotopmi na severovýchodnom okraji riešeného územia. Drevinová vegetácia je súčasťou širšej plochy zarastajúcich pôvodných pasienkov s rôznorodým druhovým zložením (breza, smrekovec, buk) a viacerými etážami zasahujúcich aj do susedného katastrálneho územia Torysa. Biocentrum sa nachádza na hranici katastrálnych území Brezovička, Brezovica, Torysa a Vysoká.
2. Miestne biocentrum - MBc2 Vysocký potok - tvoria ho lúčne a lesné biotopy v pramennej oblasti Vysockého potoka na okraji pohoria Bachureň na ploche genofondovej lokality GL8, ktorá zasahuje do juhovýchodného cípu riešeného územia a katastrálnych území Vysoká a Nižný Slavkov.
3. Miestny biokoridor - MBk1 Vysocký potok - hydricko-terestrický biokoridor potoka s brehovými porastmi s dominujúcou vrbou a jelšou a aluviálnymi lúkami. Prepája RBk Slavkovský potok s genofondovou lokalitou GL8 Vysocký potok, ktorou je podľa R-ÚSES okresu Sabinov pramenná oblasť Vysockého potoka.
4. Interakčné prvky – ekotónové pásma lesa s nelesnou drevinovou vegetáciou v enklávach a na medziach v rámci lúčnych biotopov západne od intravilánu.

5. Skupiny stromov a solitéry na poľnohospodárskej pôde/pozdĺž ciest - ide o dreviny s individuálnym krajinotvorným významom, ktoré sú i bodovými refúgiami pre živočíchov pri ich migrácii cez poľnohospodársku pôdu a na obrábanej pôde vytvárajú špecifickú mikroklimu. Takéto objekty sú považované tiež za krajinotvorné prvky až významné krajinotvorné prvky. Niektoré z nich sú osobitne vyznačené i na dieloch pôdnych blokov v rámci LPIS.

Chránené územia podľa ostatných osobitných predpisov.

V katastrálnom území Brezovička sa nenachádzajú: chránená vodohospodárska oblasť a chránené ložiskové územie. Nachádzajú sa tu však nehnuteľné kultúrne pamiatky a archeologické náleziská.

Informácia o ostatných typoch ochrany, ak sa v riešenom katastrálnom území vyskytujú, napr. ochranné pásmo vodárenského zdroja, cestné ochranné pásmo, ochranné pásmo lesa, najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda podľa BPEJ, apod. ak sú tieto dôležité a potrebné pre územné plánovanie, sú uvedené v príslušných tematických kapitolách tejto správy o hodnotení alebo sú uvedené v textovej a výkresovej časti územného plánu obce Brezovička.

C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje. Obec Brezovička je malé vidiecke sídlo. Centrom mikroregiónu je susedná obec Brezovica, s ktorou obec Brezovička vytvára lokálnu aglomeráciu. Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 31. 12. 2024 Štatistickým úradom Slovenskej republiky boli pre obec Brezovička zistené tieto demografické údaje:

- Počet obyvateľov: 416
z toho muži: 206
ženy: 210
- Veková štruktúra: 0-14 roční: 30
15-64 roční: 284
65 viac roční: 64

Demografická skladba obyvateľstva je výrazne regresívna.

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 bolo zistené:

- Počet rodinných domov: 126
Bytových domov: 0
- Počet bytov s vodovodom zo spoločného zdroja - 105.

Návrh územného plánu vychádza z nasledujúceho reálneho a predpokladaného vývoja počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu obyvateľov v obci Brezovička

rok	1991	2001	2011	2020	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	376	400	423	404	450	500	550

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov návrh územného plánu vychádza z nasledujúcej potreby počtu obývaných bytov v návrhovom období.

Tabuľka č. 4 Vývoj počtu bytov v obci Brezovička

rok	1991	2001	2011	2021	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	108	115	127	134	150	160	180
Obložnosť (obyv./byt)	3,5	3,5	3,3	3,0	3,0	3,1	3,1

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec>

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov sa v návrhovom období predpokladá potreba vybudovania cca 45 bytov, z toho 10 ako náhradanevyhovujúceho bytového fondu a neobývaných bytov.

Aktivity. V roku 2020 počet obyvateľov v produktívnom veku dosahoval 66,3% a v poproduktívnom veku 19,1%. Na stabilizáciu obyvateľstva priaznivo vplýva blízkosť bývalej strediskovej obce Brezovica, pomerne dobré dopravné spojenie a fakt, že v obci sú pracovné príležitosti pre približne 1/3 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou odchádza mimo obec (stavebníctvo, verejná správa, zdravotníctvo).

Dostupným zdrojom pracovných príležitostí pre obyvateľov obce je najmä susedná obec Brezovica a tiež mesto Lipany a okresné mesto Sabinov s ponukou v oblasti výroby, obchodu a služieb. Brezovička je miestom bývania obyvateľov pracujúcich prevažne mimo obec, má však aj vlastnú výrobnú základňu, ktorá poskytuje určité pracovné príležitosti pre ekonomicky aktívnych obyvateľov obce. Výrobná funkcia sídla je len doplnková a viaže sa najmä na poľnohospodársku a lesnú výrobu a výrobné a nevýrobné služby. Občianska vybavenosť poskytuje obyvateľom obce základné služby, ale aj pracovné príležitosti.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len minimálna základná občianska vybavenosť ako komplex zariadení a účelovo upravených plôch v rozsahu – materská škola, obecný úrad, kultúrny dom, predajňa potravín, hasičská zbrojnica, dva cintoríny, kostol, futbalové ihrisko, a dve detské ihriská. V obci sa nachádza i domov sociálnych služieb. Väčšina zariadení je rozmiestnená pozdĺž pôvodnej hlavnej ulice a tvoria centrum obce formou ucelenejšie zóny občianskej vybavenosti. Ostatné zariadenia občianskej vybavenosti sú dostupné najmä v susednej obci Brezovica a v meste Lipany.

Prírodný rekreačný potenciál Levočských vrchov nie je zatiaľ v obci nijak významne využívaný. V obci je jedno ubytovacie zariadenie – penzión. Rekreačná funkcia je tiež zastúpená malou zónou 6 rekreačných domov v blízkosti zastavaného územia obce a samostatnými rekreačnými chatami. Cez katastrálne územie prechádza značený turistický chodník č.0922 červený.

Ekonomickú základňu obce tvoria jedna menšia prevádzka poľnohospodárskej výroby, gáter, pálenica a stolárstvo. Obec Brezovička je dopravne prístupná cestou III. triedy č. 3216, ktorá sa napája na cestu č. 3193 v susednej obci Brezovica. Dopravne nie je prístupná železničnou traťou.

Obec je na elektrickú energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV linkou, pripojenou z linky č. 282, vedenej z ES Lipany. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, na ktorú bolo v roku 2021 pripojených 105 domov. Je zásobovaná pitnou vodou z existujúcich vodárenských zdrojov Prešovského skupinového vodovodu, pričom časť z nich sa nachádza aj k.ú. Brezovička (T-8-11). Vybudovaný je vodojem Brezovička 100 m³. Priemerná spotreba vody v obci v roku 2023 bola 39,2 l/os/deň. V obci je vybudovaná kanalizačná sieť a splaškové vody sú odvádzané do ČOV v obci Torysa. Obec nie je plynofikovaná. V návrhu

územného plánu sa počíta s plynofikáciou obce, ale aj využívaním elektrickej energie na vykurovanie bytov a postupne rastúcim využívaním obnoviteľných zdrojov energie (fotovoltaika, tepelné čerpadlá. ...).

Obec Brezovička je na pevnú telefónnu sieť napojená z automatickej telefónnej ústredne Slovak Telecomu v Sabinove. Telefónny kábel do obce je vedený pozdĺž cesty III. triedy. Obec je pokrytá signálom mobilných telefónnych operátorov, kvalita signálu však nie je dostatočná.

Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch.

C.II.10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok sú zapísané nehnuteľné kultúrne pamiatky (ďalej aj „NNKP“) nachádzajúce sa v riešenom katastrálnom území Brezovička:

- Rímskokatolícky kostol sv. Martina – č. ÚZPF: 271/1, parcela KN-C č. 1; je podaný návrh na rozšírenie objektovej skladby NKP (NKP Kostol s areálom: objektová skladba – Kostol, Múr ohradný, Úprava sadovnícka);
- Hrádok, archeologická lokalita – č. ÚZPF: 2046/1, parcela KN-C č. 533;
- Zaniknutý kláštor, archeologická lokalita – č. ÚZPF: 2047/1-2, parcely KN-C č.452, 451/1; s pamiatkovými objektmi - kláštor zaniknutý - č.ÚZPF 2047/1, kostol zaniknutý - č.ÚZPF 2047/2;
- Zaniknutá osada Šlemov, archeologická lokalita – č. ÚZPF: 2060/1-2, parcela KN-C č. 569, 570; s pamiatkovými objektmi – kostol zaniknutý- č.ÚZPF 2060/1, dedina zaniknutá - č. ÚZPF 2060/2;

Krajský pamiatkový úrad Prešov (KPÚ) vytipoval ďalšie nehnuteľnosti na vyhlásenie za NKP:

- Sýpka, súp. č. 102, KN-C č. 4; Kaštieľ s areálom (kaštieľ a park), KN-C č. 394/2, 395, 396, 394/1, 394/3; Sýpka, súp. č. 8, KN-C č. 170; Kaplnka (prícestná) sv. Ondreja, parcela KN-C č. 273.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie NKP je priestor v okruhu desiatich metrov od NKP. Desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak je NKP stavbou, alebo od hranice pozemku, ak je NKP aj pozemok.

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk SR a v Evidencii KPÚ Prešov sú evidované archeologické lokality, z ktorých niektoré sú už zapísané ako NKP:

- Historické jadro obce – územie s evidovanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1316);
- Rímskokatolícky Kostol sv. Martina – murované konštrukcie, hroby, kultúrne vrstvy zo stredoveku až novoveku;
- Poloha Koscilek – zaniknutý stredoveký kostol s kláštorom/hospicom – NKP
- Poloha Basaruv Koscilek, Zverník – zaniknutý stredoveký kostol a zaniknutá obec Šlemov (doložená písomnými prameňmi v 14. – 15. storočí) – NKP
- Poloha Zámčisko – stredoveký hrádok – NKP, evidovaná pod č. 2046/1.

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská, ani významné geologické lokality nevyskytujú (nie sú evidované) a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe územia sa ani nepredpokladajú.

C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

V riešenom katastrálnom území Brezovička sa nevyskytujú resp. nie sú známe žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia hlukom, vibráciami a iným ako prírodným žiarením.

Katastrálne územie Brezovička, najmä zastavané územie obce, z hľadiska prírodného radónového žiarenia patrí čiastočne do územia s nízkym radónovým rizikom – alúvium Slavkovského potoka a väčšia časť územia má stredné radónové riziko (Zdroj: www.geology.sk).

Obrázok č.22 Mapa prírodnej rádioaktivity – radónové riziko, k.ú. Brezovička

Zdroj: <https://app.geology.sk/radio/>

C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Súčasnú najdôležitejšie environmentálne problémy obce Brezovička je možné prezentovať nasledovne:

- znečistenie ovzdušia z dôvodu využívania tuhých palív a nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie;
- absencia plynofikácie obce;
- zlepšenie infraštruktúry pre odpadové hospodárstvo – vybudovanie nového zberného dvora a kompostoviska;
- nedostatočná protipovodňová ochrana niektorých častí sídla.

C. III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov obce Brezovička v riešenom katastrálnom území Brezovička dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2050 sú uvedené v kapitole C.II.9.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre základnú funkciu obce (bývanie), a to najmä vytvorením nových funkčných plôch pre bývanie a návrhom novej infraštruktúry pre zvýšenie komfortu bývania obyvateľov obce, navrhovaný je tiež rozvoj rekreácie a cestovného ruchu ako doplnková funkcia obce.

Navrhované plochy bývania.

Hlavnou funkciou sídla je obytná funkcia. Táto je výrazne podporovaná i rozsahom nových funkčných plôch bývania, a to v rodinných domoch. Návrh územného plánu vychádza z vývoja počtu obyvateľov a bytov a extrapolácie tohto vývoja: v roku 2020 bolo obývaných 134 bytov s obložnosťou 3,0 ubytovaných, v roku 2030 je predpoklad 150 bytov s obložnosťou 3,0 a v cieľovom roku 2050 195 bytov s obložnosťou 2,8.

Pre dosiahnutie predpokladaného počtu obývaných bytov by bolo štatisticky v návrhovom období potrebné vybudovať cca 65 bytov. Navrhnutý je však vyšší počet pozemkov na výstavbu rodinných domov (cca 150) oproti vyčíslenej potrebe (príčinou sú komplikované majetkové vzťahy na viacerých navrhovaných funkčných plochách rodinných domov).

Výstavba rodinných domov je navrhnutá do plošne väčších funkčných plôch situovaných v okrajových častiach obce (lokality: Chotárik, Kadlubek, Za hliník), a to najmä mimo t.č. zastavaného územia obce (ďalej tiež i „ZUO“). V ostatných častiach obce je výstavba rodinných domov umožnená v pôvodnom ZUO na menších plochách a tiež v prielukách existujúcej zástavby. Výstavba bytových domov nie je navrhnutá.

Navrhnuté funkčné plochy bývania budú mať pozitívny vplyv na obyvateľstvo v súvislosti s ponukou väčšieho počtu disponibilných stavebných pozemkov a s následným skvalitňovaním ponuky služieb v obci.

Navrhované plochy občianskej vybavenosti.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len minimálna občianska vybavenosť ako komplex zariadení a účelovo upravených plôch v rozsahu – materská škola, obecný úrad, predajňa potravín, hasičská zbrojnica, dva cintoríny, kostol, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko a dve detské ihriská. V obci je v pôvodnom kaštieli zriadený Dom sociálnych služieb. Rozvoj kapacít občianskej vybavenosti sa bude riešiť prednostne formou rekonštrukcie, nadstavieb a dostavieb súčasných objektov a areálov občianskej vybavenosti. Urbanistická koncepcia rozvoja obce rieši v rámci občianskej vybavenosti návrhy funkčných plôch pre kompostovisko a zberný dvor za obecným úradom, ktoré sú určené ako VPS. Táto nová vybavenosť bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na pohodu obyvateľov v súvislosti s riešením likvidácie produkovaných odpadov ale bude mať pozitívny vplyv najmä na životné prostredie, a to očakávaním zníženia počtu nelegálnych skládok v krajine.

Navrhované plochy rekreácie a cestovného ruchu

V súčasnosti je najvýznamnejšou lokalitou rekreácie zástavba rekreačných domov v lokalite Koscilek na severovýchodnom okraji obce. Niekoľko menších rekreačných chát sa nachádza v extraviláne obce. V obci je jedno ubytovacie zariadenie - penzión Hamborek na jej severovýchodnom okraji.

Územný plán obce počíta s rekreačnou funkciou ako s doplnkovou funkciou v území a zároveň funkciou rozvojovou. V súlade s tým je navrhnutý rozvoj miestnej rekreačnej zóny Koscilek formou výstavby ďalších rekreačných domčekov a založenie novej lokality rekreačných domčekov v lokalite Šesťgrunt pri ceste do obce Vysoká.

V riešenom území je potrebné udržiavať a doplniť sieť značených turistických trás, náučných chodníkov a trás pre cykloturistiku a lyžiarsku turistiku. Pešiu turistickú náučnú trasu je potrebné vyznačiť z obce na Zámčisko, lokalitu stredovekého hradku, Striebornú horu a Šlemov ku historickej lokalite Basarov koscilek. Cykloturistickou trasou bude úsek kostrovej siete PSK vedený údolím Slavkovského potoka z Brezovice do Poľanoviec, ktorý okrem rekreačno-športového bude mať aj dopravný význam. Vzhľadom k charakteru návrhov rekreačných plôch a trás nepredpokladá sa negatívny vplyv na pohodu obyvateľov a ich zdravie.

Navrhované plochy vo vzťahu k ekonomickej základni obce.

Ekonomickú základňu obce tvoria jedna menšia prevádzka poľnohospodárskej výroby, gáter pod Úbočou na juhovýchodnom okraji obce a pálenica a stolárstvo v lokalite Dolné rovinky na severovýchodnom okraji obce. V záujme udržania poľnohospodárskej výroby je navrhované zachovať ju rozvojom súčasných areálov malých hospodárskych dvorov pod Ubočou. Tu je akceptovaný aj súčasný areál gátra a doplnená možnosť ďalšieho rozvoja plôch pre výrobu a skladovanie. Menšia plocha pre podnikateľský areál je navrhnutá aj pri ceste III. triedy vedúcej do Vysokej.

Funkcia poľnohospodárstva bude naďalej spočívať najmä v obrábaní ornej pôdy a využívaní trvale trávnych porastov (ďalej len „TTP“) a podobne funkcia lesohospodárska sa bude ďalej riadiť schválenými programami starostlivosti o lesy a nie je žiadnym spôsobom ohrozená návrhmi územného plánu.

Navrhnuté plochy pre ekonomické aktivity sú v takej vzdialenosti od obytných území, pri ktorej sa nepredpokladá vplyv prevádzok na obytné územia. Novo vybudované prevádzky v rámci navrhutej novej funkčnej plochy môžu pozitívne ovplyvniť zamestnanosť bývajúcего obyvateľstva.

Návrhy vo vzťahu k doprave.

Obec je dopravne sprístupnená cestou III. triedy č.3216 Brezovica – Nižný Slavkov/hranica PSK, ktorá vedie východnou časťou katastra obce a samotnou obcou v smere sever-juh. Na východnom okraji obce sa na ňu napája cesta III. triedy č. 3170 rázcestie Brezovička – Vysoká. Navrhované riešenie územného plánu počíta s rekonštrukciou týchto ciest s cieľom dosiahnutia potrebných technických (najmä šírkových) parametrov a výstavby chýbajúcich chodníkov a v tej súvislosti i s výstavbou ník a autobusových zastávok. Navrhujú sa i verejné parkoviská. Navrhované miestne cesty budú vybavené minimálne jednostranným chodníkom prípadne i so zeleným pásom pre uloženie technickej infraštruktúry. Niektoré účelové komunikácie sú navrhnuté ako spevnené.

Západnou časťou katastrálneho územia vedie značená turistická trasa, vedúca z Bachurne cez Nižný Slavkov a Striebornú horu do Tichého Potoka, vyznačená červeným turistickým značením. V územnom pláne je navrhnutá nová značená turistická trasa, vedúca z obce ku zrúcanine hradku na vrchu Zámčisko a na Striebornú horu, kde sa napojí na existujúcu turistickú trasu.

Na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a turistického ruchu je v súlade s koncepciou výstavby Kostrovej siete cyklistických komunikácií Prešovského samosprávneho kraja

navrhnutá výstavba cyklotrasy vedúcej z obce Brezovica do Poľanoviec. Jej úsek v katastrálnom území Brezovička je navrhnutý kombinovanou formou – výstavbou cyklocestičky vedúcej pozdĺž Slavkovského potoka z Brezovice do Brezovičky, cez stred obce cyklotrasou po miestnych cestách a ceste III. triedy a od futbalového ihriska opäť formou cyklistickej cestičky vedenej pozdĺž areálu vodných zdrojov južne od obce do Nižného Slavkova.

Návrhy vo vzťahu k zásobovaniu energiami.

Riešeným katastrálnym územím prechádzajú trasy VN vedení. V rámci riešenia územného plánu sa navrhujú nové VN elektrické prípojky k novým transformačným staniciam a prekládka jedného úseku VN vedenia.

Obec nie je plynofikovaná, v územnom pláne sa plynofikácia navrhuje napojením na stredotlakové plynovody v blízkej obci Brezovica. Trasy plynových prípojok sú navrhnuté k funkčným plochám bývania, občianskej vybavenosti a funkčnej ploche priemyselnej výroby a skladovania.

Tieto návrhy majú skôr pozitívny vplyv na komfort bývania obyvateľstva a neohrozujú jeho zdravie.

Návrhy územného plánu vo vzťahu k hospodáreniu s vodami.

V obci je vybudovaný verejný vodovod aj splašková kanalizácia. Obec nemá vybudovanú dažďovú kanalizáciu. Nové trasy vodovodného potrubia budú zásobovať novo navrhnuté lokality zástavby. Odvádzanie splaškových vôd v celom sídle vrátane nových plôch zástavby je navrhnuté formou splaškovej kanalizácie. Čistenie splaškových vôd je zabezpečené v existujúcej ČOV Torysa.

Zrážkové vody budú naďalej odvádzané systémom priekop do prírodných recipientov a nad novo navrhnutými plochami pre zástavbu budú zrážkové vody zachytávané do záchytných rigolov navrhovaných na príľahlých západných a východných svahoch nad sídlom. Ochrana obce pred zvýšenými prietokmi vody a vybrežením toku Slavkovského potoka, ktorý prechádza celým zastavaným územím obce, je riešená úpravou jeho koryta. Na ostatných malých vodných tokoch sú navrhnuté prehrádzky.

Základnou podmienkou pri výstavbe nových budov je zadržanie zrážkových vôd na vlastnom pozemku vytvorením vyhovujúceho vodozadržného opatrenia.

Predpokladá sa, že základné návrhy súvisiace s hospodárením s vodou, najmä s odpadovou vodou ako i návrhy obecných protipovodňových opatrení/vodozadržných prvkov budú mať pozitívny vplyv na pohodu, komfort a kvalitu obyvateľov obce a neohrozia ich zdravotný stav.

Všeobecné zhrnutie vplyvov na obyvateľstvo.

Návrh územného plánu obce Brezovička vo vzťahu k obyvateľstvu obsahuje také riešenia, u ktorých nie je predpoklad rizika ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, rizika negatívnych sociálno-ekonomických dopadov alebo významného narušovania pohody, komfortu a kvality života obyvateľov obce. Návrh obsahuje práve také riešenia (zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, doplnenie existujúcej a vybudovanie novej technickej infraštruktúry, skvalitnenie a rozšírenie dopravných trás, zlepšenie riešenia odpadového hospodárstva, a pod), ktorými budú skvalitnené ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo a bude skvalitnená i pohoda, komfort a kvalita bývania obyvateľov obce. Vybudovaním nových vodozadržných prvkov na okolitých tokoch a záchytných priekop na svahoch príľahlých k zastavanému územiu sa predpokladá zvýšenie bezpečnosti územia a obyvateľstva v prípade prívalových dažďov ako i ochrana krajiny v súvislosti s klimatickými zmenami.

Pri hodnotení vplyvov zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme tieto vplyvy hodnotiť v rozsahu od pozitívnych po mierne negatívne vplyvy a ako vplyvy priame i nepriame, kumulatívne.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok (kvality a komfortu bývania) obyvateľov nastane len pri realizácii stavebnej činnosti navrhnutých zámerov, a to zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko pre obyvateľstvo.

C.III. 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa navrhovaného riešenia územného plánu obce Šiba nebude mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Nepredpokladá sa, že v rámci nových funkčných plôch určených na zástavbu, budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do horninového prostredia.

V katastri obce Brezovička sú evidované potenciálne, stabilizované aj aktívne zosuvné územia. Aktívne zosuvné územie evidované v lokalite Hliník bolo zabezpečené odvodňovacími vrtmi a povrchovou záchytnou priekopou odvádzajúcimi vodu z plochy zosuvu. Územie obce je zaradené do rajónu nestabilných území so stredným stupňom náchylnosti k aktivácii svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok s možnosťou rozšírenia existujúcich svahových deformácií a prípadným vznikom ďalších. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Svahové deformácie negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Vhodnosť a podmienky prípadného stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je vždy potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Rovnako bude nevyhnutné zabezpečiť nezastavané časti lokalít v tomto území v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom pre minimalizáciu podmáčania svahu. Na ploche aktívneho zosuvu je neprípustná akákoľvek výstavba.

V riešenom území sa nenachádzajú dobývacie priestory vyhradených nerastov, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na vyhradené nerastné suroviny vylúčené.

Vplyvy na horninové prostredie možno hodnotiť ako vplyvy lokálne, prevažne indiferentné a v problémových lokalitách pri nedodržaní potrebných opatrení ako mierne negatívne.

C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery

V súvislosti s novo navrhovanou výstavbou v rámci funkčných plôch určených na zástavbu sa nepredpokladajú zásadné zmeny v klimatických pomeroch riešeného územia a jeho okolia. Je všeobecne známe, že zväčšovaním zastavanej plochy na úkor voľnej krajiny resp. plôch, ktoré umožňujú prirodzené vsakovanie vody do pôdy, prichádza k prehrievaniu zemského povrchu a teda k postupnej a pozvoľnej zmene klímy. Z dôvodu, aby boli vplyvy na lokálne klimatické pomery čo najmenšie, je potrebné minimalizovať zastavanosť stavebných pozemkov a pri realizácii spevnených plôch využívať priepustné povrchy a zlepšiť hospodárenie so zrážkovou vodou.

Určité „mikrozmeny“ v mikroklimáte môžu nastať tiež v lokalitách budovania prehrádzok za účelom dočasného zadržania vody a znižovanie rizika povodní. Toto ovplyvnenie mikroklimátu nebude zásadnej povahy, nebude mať negatívne vplyvy na prírodu, obyvateľstvo a jeho zdravie ale očakáva sa práve pozitívny mikroklimatický vplyv.

Vplyvy na klimatické pomery je možné hodnotiť ako priame i sekundárne a dlhodobé, v škále od pozitívnych až po mierne negatívne.

C.III.4.Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú zásadné negatívne zmeny v ovzduší. Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Nové lokality bývania budú napojené na plynové rozvody alebo budú využívať tepelné čerpadlá a fotovoltaiiku.. V novo navrhutej ploche priemyselnej výroby a skladov sa nepredpokladá realizácia aktivít, ktorých prevádzka by mohla významne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. V závislosti od typu a výmery jednotlivých prevádzok, tieto môžu byť podrobené samostatnému hodnoteniu ich vplyvov na životné prostredie v zmysle prílohy č.8 zákona EIA.

Vplyvy dopravy na kvalitu ovzdušia sa neočakávajú, keďže sa neočakáva žiadny výrazný nárast dopravy v sídle.

Krátkodobé vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím.

Vplyvy je možné hodnotiť ako vplyvy priame i sekundárne, najmä však krátkodobé resp. dočasné a lokálne, a ako indiferentné.

C.III.5.Vplyvy na vodné pomery

V súvislosti s povrchovými vodami návrh územného plánu počíta s realizáciou už vypracovaného projektu úpravy úseku Slavkovského potoka v južnej časti obce. Návrh územného plánu rieši tiež ochranu ZUO pred prívalovými dažďami a plošnou vodnou eróziou návrhmi vodozádržných prvkov, a to na drobných vodných tokoch v katastri obce (prehrádzky) a na svahoch nad obcou nad navrhovanou zástavbou (záchytné rigoly, zasakovacie pásy). Miesta prehrádzok však územný plán neurčuje.

V riešenom území nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia ani vyhlásené inundačné územie. Pri prípadnom záujme o výstavbu v blízkosti vodných tokov si stavebník na vlastné náklady musí zrealizovať individuálne protipovodňové opatrenia svojej stavby. Toky mimo zastavané územie obce je potrebné zachovať v prírodnom stave, je vhodné pre ne vymedziť koridor pre prietok Q_{100} – ročnej vody ako prírodný biokoridor so sprievodnou zeleňou. V zastavanom území sú potrebné úpravy Slavkovského a Vysockého potoka na prietok storočnej vody. Úpravy tokov majú mať prírodný charakter, majú hlavne obmedziť eróziu brehov a nesmú obmedziť migráciu rýb a ostatných vodných živočíchov.

Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia vodozádržných prvkov vrátane občasného vzniku vodných plôch v prehrádzkach bude pozitívnym prvkom v krajine v súvislosti s riešením nepriaznivých vplyvov klimatickej zmeny. Návrh riešenia územného plánu nenavrhuje, okrem už vyprojektovanej úpravy úseku Slavkovského potoka, žiadne iné úpravy/regulácie ostatných tokov, t.z., že existujúci prírodný charakter ostatných vodných tokov vrátane ich brehovej a sprievodnej vegetácie mimo ZUO ostáva bez zmien.

Návrh územného plánu počíta so zvýšenou spotrebou množstva vody pre zásobovanie obyvateľov, a to naďalej využívaním existujúcich zdrojov PSV, ktoré majú povolenú dostatočnú kapacitu odberu na pokrytie navrhovanej spotreby pre rozšírenú sieť vodovodných potrubí zásobujúcich vodou nové lokality zástavby. Z uvedeného vyplýva, že nie sú potrebné nové zdroje vody a nie je potrebné navýšenie odberu vody z existujúcich vodných zdrojov.

V súvislosti so zrážkovými vodami návrh územného plánu rieši ich odvádzanie naďalej systémom priekop do prírodných recipientov a záchytných priekop navrhovaných na prilahlých svahoch na západnej a východnej strane od zastavaného územia obce. Základnou podmienkou pri novej výstavbe bude podmienka zadržania zrážkových vôd na vlastnom pozemku vytvorením vyhovujúceho vodozádržného opatrenia – retenčnej nádrže.

V súvislosti s odvádzaním splaškových vôd je navrhnuté rozširovanie kanalizačných trás a zneškodňovanie zachytených odpadových vôd v existujúcej ČOV Torysa.

Vplyvy návrhu riešenia územného plánu na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité, väčšinou pozitívne (rozširovanie kanalizačnej siete, zvýšenie biodiverzity v súvislosti s vodnými plochami v poldroch, spomalenie odtoku vody v tokoch, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia) a v závislosti od povahy zámeru sa budú prejavovať rôznou intenzitou pozitívnych, dlhodobých vplyvov na životné prostredie.

C.III.6.Vplyvy na pôdu

Návrh územného plánu rieši zábery poľnohospodárskej pôdy z dôvodu novej zástavby, nenavrhuje žiadne dočasné ani trvalé zábery lesnej pôdy.

Plochy na zastavanie sú navrhnuté prevažne na pôdach nadväzujúcich na zastavané územie obce. Realizácia činností a stavieb na nových funkčných plochách bude mať mierny negatívny vplyv na pôdy a to v súvislosti so znižovaním výmeru poľnohospodárskej pôdy v rámci katastrálneho územia Brezovička. Tieto plošné zábery budú komplexne štatisticky vyhodnotené v tabuľkovom prehľade o odňatí poľnohospodárskej pôdy až po prerokovaní návrhu územného plánu a po zapracovaní pripomienok dotknutých subjektov. V tejto etape je možné konštatovať, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú vykonané v kategórii TTP a tiež orná pôda. Budú realizované na plochách s BPEJ v skupine kvality 6 – 9, teda aj v skupine chránených pôd v obci Brezovička pred ich nepoľnohospodárskym použitím (kvalita 6) v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z..

Nové funkčné plochy zástavby (bývanie a rekreácia a cestovný ruch) sú navrhnuté i v priestoroch svahov so sklonom nad 10°, kde pôsobí spravidla plošná erózia pôdy v dôsledku dažďov v závislosti od pôdneho pokryvu a využívania pozemku. Všeobecne však tiež platí, že čím vyšší obsah ílu v pôde, tým menšie riziko erózie. V prípade dočasnej likvidácie vegetačného pokryvu v súvislosti s novou zástavbou na lokalite Koscilek, bude i pôda v tejto lokalite ohrozená vodnou eróziou. Ohrozenosť pôdy vodnou eróziou sa môže prejavovať na navrhovaných plochách zástavby na svahoch nad južnou hranicou ZUO a pomedzi na svahoch nad severným okrajom ZUO. V polohách so svahovitou vyššou ako 10° bude potrebné zabezpečiť nezastavané časti lokality v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom pre väčšiu ochranu pôdy pred vodnou eróziou.

V súvislosti s navrhovaným riešením územného plánu sa nepredpokladá kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

V poľnohospodárskej krajine sa bude pokračovať v doterajšom spôsobe využívania ostatnej ornej pôdy a ostatných TTP, rovnako tak lesnej pôdy. Ochranu pôdy na TTP a časti ornej pôdy zabezpečujú i pravidlá obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ktoré vyplývajú z užívania pôdy zaradenej do pôdnych blokov v rámci systému LPIS a ochranu lesnej pôdy zabezpečuje program starostlivosti o lesy.

Vplyvy návrhu územného plánu na výmeru doterajšieho pôdneho fondu budú priame a trvalé. Súhrnne možno konštatovať, že vplyvy na pôdny fond budú prevažne len mierne negatívne, a ojedinele lokálne stredne významné, priame, krátkodobé počas výstavby (erózne procesy) a trvalé vo vzťahu k úbytku plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Významnejšie spoločenstvá flóry a fauny vrátane chránených druhov sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) a tie na regionálnej a nadregionálnej úrovni sú situované najmä v lúčno-lesnej krajine Levočských vrchov. Všeobecne sa očakáva, že navrhované riešenie územného plánu nebude mať významne negatívne vplyvy na faunu a flóru. . Ďalšie informácie viď i v kapitolách C.III.8 a C.III.9

Navrhované funkčné plochy a navrhované činnosti (opatrenia) len minimálne zasahujú do lesného prostredia Levočských vrchov (návrhy turistických trás na účelových/lesných cestách) a nevyžadujú si žiadne dočasné ani trvalé zábery lesnej pôdy.

V rámci záberov poľnohospodárskej pôdy, nie sú na pozemkoch dotknutých novým zámerom t.č. evidované žiadne konkrétne miesta s výskytom chránených rastlín okrem možného výskytu chránených rastlinných druhov v prírodných biotopoch európskeho významu. Poľnohospodárska pôda všeobecne je potravným a pobytovým biotopom rôznych druhov fauny, ktorá však migruje.

V návrhu územného plánu obce Brezovička sú navrhované funkčné plochy/činnosti mimo t.č. zastavané územie obce (ZUO), u ktorých je predpoklad, že môžu mať mierne negatívny vplyv na štandardné životné podmienky fauny a flóry.

V t.č. ZUO je predpoklad, že zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov sa môžu len minimálne dotknúť chránenej fauny. Druhy avifauny využívajúce urbánne prostredie sú schopné tolerovať nové vplyvy a v súvislosti s ľudskými aktivitami primerane na nich reagovať a premiestňovať sa (migrovať).

Vplyvy na faunu sa môžu prejaviť pri budovaní prehrázok na prítokoch Slavkovského potoka, ktoré musia byť vybudované tak, aby netvorili bariéru v migrácii vo vode žijúcich živočíchov. Počas výstavby prehrádzok pôjde najmä o rušivý vplyv na živočíchy, ktorý je však hodnotený ako krátkodobý a málo významný. Vybudovanie týchto vodozádržných opatrení prinesie pozitívny vplyv z hľadiska ochrany zdravia a majetku obyvateľov pred prívalovými povodňovými vodami. Ďalšie vplyvy na faunu môžu byť spôsobené zrealizovaním značených cykloturistických chodníkov. Nepredpokladá sa, že by vplyv prevádzky týchto nových značených trás bol podstatne iný, ako je tomu doteraz, keďže využívanie účelových/lesných ciest cyklistami je realizované už aj v súčasnosti, kedy nie sú tieto cesty značené turistickým cyklistickým značením.

V celom riešenom území je však potrebné konkrétnu realizáciu aktivít vo vzťahu k faune plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. hniezdenie a výchova mláďat. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako mierne negatívne, nepriame a krátkodobé.

Vplyvy na migračné trasy

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a tiež miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické koridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) a stepné druhy avifauny nebudú významne negatívne dotknuté, pretože využívanie priestoru na migráciu zveri nie je viazané na úzke koridory/priestory či už lesnej krajiny alebo v poľnohospodárskej krajine. V krajine riešeného katastrálneho územia nevzniknú žiadne nové výrazné (dlhé či široké) bariéry, ktoré by ovplyvnili doterajšiu migráciu terestrických živočíchov.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa v riešenom území deje výlučne vo vodnom prostredí, ktoré predstavuje médium hydrickej časti hydriko-terestrických biokoridorov – tečúca voda. Na vodných tokoch, ktoré sú prítokmi Slavkovského potoka, je možné budovať prehrádzky, ktorých konkrétne miesto však návrh územného plánu neurčuje. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov musia byť tieto stavby projektované tak, aby nevytvorili bariéry na toku, čo už je predmetom konkrétneho projektu stavieb. Pri dodržaní podmienky zabezpečenia priechodnosti toku, je vplyv na migráciu možné hodnotiť ako indiferentný prípadne s málo významným vplyvom.

Návrh územného plánu obce Brezovička rieši i úpravu úseku Slavkovského potoka v ZUO podľa už vypracovanej projektovej dokumentácie. Regulácia toku nepredpokladá

významný negatívny vplyv na túto migračnú vodnú trasu, pretože na nej nevzniknú bariéry pre pohyb vodných živočíchov.

Vplyvy na prírodné biotopy

Zámery návrhu územného plánu budú realizované i na plochách t.č. evidovaných prírodných biotopov európskeho významu, a to mimo t.č. ZUO. Podstatnejšie zásahy do prírodného prostredia a teda aj do prírodných biotopov sa mimo t.č. ZUO obce sústreďujú na plochy v súčasnej poľnohospodárskej krajine, ktoré sú naviazané na blízkosť sídla.

Návrhy funkčných plôch rodinných domov môžu čiastočne zasiahnuť do plôch prírodných biotopov európskeho významu - Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura 2000: 6510). Ide o pomerne rozšírený biotop. V súvislosti s jeho záberom sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na stav tohto biotopu, maximálne môže ísť o stredne významný vplyv. Výmera tohto biotopu v rámci SR sa odhaduje na 60 000 ha.

Ostatné t.č. známe plochy prírodných biotopov na poľnohospodárskej pôde nebudú priamo návrhom územného plánu významne plošne dotknuté.

Návrhom územného plánu budú do určitej miery dotknuté lesné prírodné biotopy európskeho významu, a to zriadením značených cykloturistických trás na existujúcich lesných účelových cestách. Tieto vplyvy na lesné prírodné biotopy vyskytujúce sa v mieste vyznačenia cykloturistických chodníkov sa predpokladajú len nepriame (bez záberu lesnej pôdy s plochami lesných prírodných biotopov) a krátkodobé počas realizácie ale i počas prevádzky týchto aktivít a ako vplyvy málo významné. Nepredpokladá sa, že by vplyv prevádzky nových značených trás bol podstatne iný, ako je tomu doteraz, keďže využívanie lesných ciest cyklistami je realizované už aj v súčasnosti, kedy nie sú tieto cesty značené turistickým cyklistickým značením.

Ochrana plôch prírodných biotopov či už európskeho alebo národného významu sa má zabezpečovať prostredníctvom informácií o ich výskyte sprostredkovaná stavebníkovi/investorovi orgánom ochrany prírody v etape územného konania (vymedzenie jeho plošnej hranice). Pri vyhodnotení situácie tak, že návrh činnosti poškodzuje alebo zničí prírodný biotop, je možná realizácia činnosti len na základe rozhodnutia – súhlasu orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na kompenzáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý biotop.

C.III.8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Realizáciou zámerov navrhovaného riešenia územného plánu vzniknú v krajine nielen nové prvky jej štruktúry (napr. zasakovacie pásy) najmä však príde k zmene výmery plôch druhov pozemkov v štruktúre krajiny.

Zväčšené budú najmä zastavané plochy. Tieto však väčšinou priamo nadväzujú na hranice t.č. ZUO. Samostatné nové funkčné plochy bez nadväznosti na hranice ZUO vzniknú pozdĺž cesty III/3170 (smerom k obci Vysoká), kde však sú už t.č. vystavané rôzne druhy objektov. Táto nová zástavba bude situovaná v údolnej polohe. Samostatnou funkčnou plochou bez nadväznosti na hranice ZUO je návrh funkčnej plochy rekreácie vo svahu nad intravilánom v lokalite Koscilek. Aj v tejto lokalite je však už dnes zrealizovaná výstavba viacerých rekreačných objektov a navrhovaná funkčná plocha rekreácie túto existujúcu zástavbu len rozširuje. Pri zmenách v skladobnej štruktúre prvkov krajiny sa neočakáva ich významný negatívny vplyv na štruktúru krajiny, keďže nové plochy zástavby budú čo najviac koncentrované k plochám t.č. už s niekoľkými vybudovanými stavbami. Z hľadiska scenérie krajiny najviac bude pôsobiť zástavba rekreačnými objektami v lokalite Koscilek. Vplyv tejto zástavby na scenériu krajiny možno hodnotiť ako mierne až stredne negatívny, a to v prípade, že by neprišlo pri výstavbe k dodržaniu výškových a podlažných limitov stavieb a k nedodržaniu indexu zelených plôch na pozemku.

V t.č. ZUO ani na navrhovaných nových plochách mimo ZUO nie sú navrhované žiadne samostatné výrazné výškové dominanty. Vo voľnej krajine nie sú navrhované žiadne stožiare pre telekomunikačné spojenie ani vyhliadkové veže. Výška stavebných objektov na nových funkčných plochách je limitovaná záväznými regulatívami.

V štruktúre poľnohospodárskej krajiny z hľadiska druhej skladby pozemkov (využívania pozemkov) prídje k úbytku plôch ornej pôdy a TTP, čím prichádza zároveň k návrhu na zväčšenie plochy ZUO. V štruktúre lesnej krajiny nenastanú žiadne takéto zmeny, keďže neprídje k žiadnemu vyňatiu lesnej pôdy.

Celkovo je možné vplyvy na krajinu, jej štruktúru a scenériu vyhodnotiť ako priame a sekundárne, trvalé, okrem lokality Koscílek, ako mierne negatívne.

C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.

V katastrálnom území Brezovička je vyhlásené chránené územie ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p., ktoré patrí do európskej sústvy chránených území Natura 2000 (CHVÚ Levočské vrchy). Nie sú tu vyhlásené/zriadené žiadne chránené územia v zmysle ďalších osobitných zákonov - chránená vodohospodárska oblasť, chránené ložiskové územie ani chránené územia z hľadiska ochrany pamiatkového fondu (pamiatková rezervácia a pamiatková zóna), nachádzajú sa tu však niekoľko evidovaných archeologických lokalít/nálezísk.

Vplyvy na chránené územia ochrany prírody, vrátane vplyvov na sústavu Natura 2000.

Do územia CHVÚ Levočské vrchy sú územným plánom obce navrhnuté len značené turistické trasy na účelových lesných komunikáciách. Niektoré účelové/lesné komunikácie sú navrhnuté so spevneným povrchom.

Vzhľadom k tomu, že táto trasa je navrhnutá na existujúcej lesnej ceste resp. účelovú komunikáciu, ktorá sprístupňuje známe lokality v Levočských vrchoch, nepredpokladá sa jej vyznačením žiadny významný negatívny vplyv na jej okolie a tým ani na predmet a integritu CHVÚ Levočské vrchy.

Účelové/lesné cesty sprístupňujú najmä lesné porasty pre potrebu pohybu mechanizmov pri starostlivosti o les a ťažbu v ňom. Peší pohyb po nich nie je zakázaný ani podľa zákona o lesoch ani podľa zákona OPaK (prvý stupeň ochrany podľa zákona OPaK). Vytvorenie najmä značených turistických trás v lesnom území predstavuje len organizačné opatrenie, nevyžaduje si žiadny osobitný zásah do prírodného prostredia. Práve vyznačením turistických trás môže prísť k regulácii doterajšieho pohybu turistov v území CHVÚ Levočské vrchy, a to tým, že ich pohyb bude koncentrovaný na určité účelové/lesné cesty podľa turistických máp. Pri prípadnej realizácii spevneného povrchu cesty sa nepredpokladá rozšírenie jej telesa, a teda neprídje k zásahu do okolitého prírodného prostredia. V čase takejto úpravy cesty bude hlukom mechanizmov a pohybom osôb rušená fauna. Tento vplyv bude krátkodobý a dočasný a nebude významne negatívny.

Všeobecne možno konštatovať, že zriadenie značenej turistickej trasy a prípadná realizácia spevneného povrchu na existujúcich lesných cestách nebude mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu CHVÚ Levočské vrchy.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V katastrálnom území Brezovička je vymedzených niekoľko prvkov ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni podľa dokumentácie R-ÚSES okresu Sabinov

(vypracovaný v roku 2019, do t.č. neschválený). Bližšie informácie o jednotlivých prvkoch ÚSES sú uvedené v kapitole C.II.6.

Zámery obsiahnuté v navrhovanom riešení územného plánu zasiahnu prvky ÚSES len minimálne, v nepodstatnej miere a nespôsobia znefunkčnenie dotknutých prvkov ÚSES.

Do území prvkov ÚSES sú navrhnuté nasledovné funkčné plochy/stavby:

- do regionálneho biokoridoru – RBk3 - úprava/regulácia úseku Slavkovského potoka v ZUO podľa už spracovanej projektovej dokumentácie;
- do nadregionálneho biocentra NRBC1 - návrhy značených turistických trás a prípadné spevnenie povrchu účelových ciest (lesných/poľných);
- do interakčného prvku (ekotónové pásmo lesa) - návrhy značených turistických trás a prípadné spevnenie povrchu účelových poľných ciest.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb/činností a najmä vzhľadom na fakt, že všetky návrhy sú situované na t.č. existujúce účelové cesty sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES. Vplyv je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako minimálne negatívny až indiferentný.

C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V katastrálnom území Brezovička sa nachádzajú chránené objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu a nachádzajú sa tu tiež archeologické lokality a viacero historických objektov, ktoré je možné zaradiť medzi pamätihodnosti obce (viď kapitolu C.II.10).

Návrh územného plánu existenciu NKP plne rešpektuje a rešpektuje i ich bezprostredné okolie, v ktorom nenavrhuje žiadnu stavebnú činnosť, okrem areálu NKP Hrádok, v ktorom však navrhuje konzerváciu a čiastočnú rekonštrukciu zachovalých častí bývalého „hrádku Hamborek“ spojené s archeologickým výskumom. Tento návrh pri dodržaní podmienok stanovených orgánom ochrany pamiatkového fondu bude mať pozitívny vplyv na zachovanie a prezentáciu tejto NKP.

Stavebné aktivity je nutné predpokladať na ploche historického jadra obce spojené s prestavbami a dostavbami existujúcich budov a zastavovaním voľných prieluk. Nové archeologické nálezy resp. náleziská môžu byť objavené počas výstavby objektov, vyplývajúcich so zámerov návrhu územného plánu.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi, v územnom a stavebnom konaní. Pri dodržaní zákonného postupu podľa pamiatkového zákona pri stavebnej činnosti stavebníkom aj pamiatkovým úradom nebude vplyv na predpokladané archeologické lokality negatívny, naopak, stavebné aktivity môžu prispieť k vyššej miere preskúmanosti lokality a tým vyššej miere poznania histórie obce. Ostatné objekty pamiatkového fondu nebudú návrhom územného plánu negatívne ovplyvnené.

C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality nie je potrebné vyhodnotiť z dôvodu, že žiadne sa v riešenom katastrálnom území nenachádzajú.

C.III.12. Iné vplyvy

Iné vplyvy, ktoré by vyplývali z návrhu riešenia územného plánu obce Šiba nie sú známe resp. identifikované.

C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Posudzovaná územnoplánovacia dokumentácia - návrh územného plánu obce Brezovička je vypracovaná v súlade s postupmi, ktorú určoval zákon stavebný zákon (č.50/1976 Zb.), a to z dôvodu, že jej obstarávanie začalo pred účinnosťou nového zákona o územnom plánovaní.

Po obsahovej stránke je posudzovaný návrh územného plánu vypracovaný i v súlade s cieľom územného plánovania definovaného v novom zákone o územnom plánovaní.

Vyhodnotenie vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z podkapitol v časti C. III. tejto správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu a odstupňované miery negatívneho vplyvu (-):

- **bez vplyvu/indiferentný vplyv (0):** plán neovplyvní zložky životného prostredia a obyvateľstvo
- **mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1):** vplyv s možným rizikom s málo významným pôsobením na zložky životného prostredia, prevažne len lokálneho charakteru; jeho pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska nízke, jeho vnímateľnosť je nízka;
- **stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2):** vplyv s možným rizikom ovplyvnenia lokality ale i jej širšieho okolia, ktorý nie je zanedbateľný; jeho vnímateľnosť je stredná až značná;
- **významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3):** vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska veľké, pôsobí na širšie okolie a citlivejšie zložky životného prostredia a môže spôsobiť až nezvratné zmeny, jeho vnímateľnosť je vysoká.

Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Brezovička sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce, špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu, bude mať určitú mieru vplyvu na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že pre žiadne z navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) územného plánu obce Brezovička nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ich vplyv ako významne negatívny (veľmi významný vplyv). V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Brezovička na životné prostredie, boli identifikované ako problémové funkčné plochy s predpokladaným stredne negatívnym vplyvom nasledovné funkčné plochy:

- návrh funkčných plôch rekreácie v lokalite Koscilek vo vzťahu ku scenérii krajiny;
- Využitie funkčnej plochy pre zástavbu je však možné, a to pri stanovení opatrení na minimalizáciu ich vplyvov formou stanovenia prísnejších limitov ako pri iných plochách zástavby pre mieru zastavanosti plochy v spojení s limitom pre plochy zelene na rastlom teréne. Tieto opatrenia sú vyjadrené už v záväzných regulatívoch.

Návrh riešenia územného plánu umožňuje aj realizáciu takých činností, ktoré samostatne svojimi parametrami a charakterom, môžu podliehať zisťovaciemu konaniu alebo povinnému hodnoteniu podľa zákona EIA, tiež i posúdeniu ich vplyvu na sústavu Natura 2000 podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p., ako i posúdeniu splnenia environmentálnych cieľov dotknutých vodných útvarov podľa § 16a zákona č.

364/2004 Z.z. (vodný zákon). Takéto stavby a opatrenia budú už na základe konkrétnej projektovej dokumentácie opätovne posúdené/hodnotené z hľadiska ich vplyvov na konkrétne zložky životného prostredia a opätovne bude musieť byť hodnotená miera významnosti ich vplyvu na životné prostredie a jeho zložky.

Navrhované priestorové a funkčné usporiadanie územného plánu obce Brezovička spolu s určením záväzných limitov a regulatívov je riešené tak, aby sa pri dodržaní ustanovení právnych predpisov ochraňujúcich zložky životného prostredia zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na tieto zložky a na životné prostredie ako celok.

C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia

❖ Stanoviská dotknutých subjektov doručené príslušnému orgánu EIA/SEA k oznámeniu o strategickom dokumente

V súlade s § 6 ods.2 zákona EIA začal proces pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územný plán obce Brezovička dňa 22. 01. 2025, kedy Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán EIA/SEA zverejnil text oznámenia o strategickom dokumente pre verejnosť na webovej adrese <https://www.enviroportal.sk/eia>. Príslušný orgán EIA/SEA osobitne doručil v súlade § 6 ods.2 zákona EIA oznámenie o strategickom dokumente tiež dotknutým orgánom štátnej správy, schvaľujúcemu orgánu, dotknutým obciam a ostatným dotknutým subjektom.

Na základe stanovísk, ktoré boli príslušnému orgánu EIA/SEA zaslané dotknutými subjektmi, príslušný orgán EIA/SEA v zmysle § 8 zákona EIA určil za účelom vypracovania Správy o hodnotení rozsah hodnotenia strategického dokumentu - č. OU-SB-OSZP-2025/000725-015 z 19. 03. 2025.

V tomto dokumente, ktorý vydal príslušný orgán EIA/SEA po ukončení pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obe Brezovička, tento orgán určil v bode 2.2.2 podmienku „písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie všetkých stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia“.

Spracovateľ Správy o hodnotení si od príslušného orgánu EIA/SEA vyžiadal kópie všetkých stanovísk, ktoré boli v procese pripomienkovania k oznámenia strategického dokumentu doručené. Od verejnosti neboli v rámci pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente doručené príslušnému orgánu EIA/SEA žiadne stanoviská. V rámci tohto pripomienkovania boli príslušnému orgánu EIA/SEA doručené stanoviská orgánov štátnej správy, samosprávy a správcov technickej infraštruktúry; spolu 11 stanovísk.

01 - Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny

List č. 10463/2025-6.1 5096/2025 z 3.2.2025

Odbor požaduje v správe o hodnotení vyhodnotiť špecifické požiadavky uvedené v stanovisku, ktorými sú:

1. vyhodnotiť vplyv strategického dokumentu na vyššie uvedené záujmy ochrany prírody a krajiny v riešenom území, vrátane biotopov a prvkov ÚSES;
2. v prípade, že niektoré prvky strategického dokumentu budú predstavovať možný významný vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, v rámci správy o hodnotení bude potrebné vyhodnotiť v samostatnej prílohe vplyvy

strategického dokumentu na územia európskej sústavy Natura 2000 (tzv. primerané hodnotenie) podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia Natura 2000 v SR (ŠOP SR, 2014, 2016, 2023) v zmysle platnej legislatívy, autorizovanou osobou podľa §28a zákona č. 543/2002 Z.z;

3. navrhnúť zmierňujúce opatrenia v prípade možného významného vplyvu na vyššie uvedené záujmy ochrany prírody a krajiny.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Požiadavkám bolo vyhovené. Vplyvy na CHVÚ Levočské vrchy, prvky ÚSES a biotopy európskeho významu v riešenom území sú vyhodnotené v kapitole C.III.9. Vzhľadom na to, že žiadne prvky hodnoteného strategického dokumentu nebudú podľa vyhodnotenia predstavovať možný významný negatívny vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, nebolo potrebné vypracovať tzv. primerané hodnotenie. Návrh zmierňujúcich opatrení v prípadoch, ak návrh územného plánu zasiahne do plôch, na ktoré sa vzťahujú záujmy ochrany prírody je súčasťou záväznej časti územného plánu.

02 - Ministerstvo životného prostredia SR, odbor geológie a štátnej geologickej správy
List č.9687/2025-5.1 5655/2025 zo 4.2.2025

V uvedenom stanovisku nie sú uvedené žiadne požiadavky na hodnotenie vplyvov na životné prostredie resp. žiadna konkrétna požiadavka vo vzťahu k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. V stanovisku sú uvedené informácie o riešenom území, ktoré boli využité a zapracované do samotného návrhu územného plánu obce.

03 – Ministerstvo dopravy SR, sekcia stratégie a plánovania
List č. 08193/2025/SSP/7535 z 29.1.2025

V uvedenom stanovisku nie sú uvedené žiadne požiadavky na hodnotenie vplyvov na životné prostredie resp. žiadna konkrétna požiadavka vo vzťahu k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. V stanovisku sú uvedené informácie o riešenom území a všeobecných právnych predpisoch týkajúcich sa riešenia dopravy v územnoplánovacej dokumentácii, ktoré boli využité a zapracované do samotného návrhu územného plánu obce.

04 - Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja
List č. 03153/2025/DUPaZP-2 z 23. 01. 2025

Úrad požaduje, „aby strategický dokument bol riešený v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja (PSK), v rámci ktorého je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Táto požiadavka, vzhľadom k svojmu obsahu, sa týka potreby jej zohľadnenia pri návrhu územného plánu. Požiadavke bolo vyhovené, v návrhu územného plánu obce Brezovička je rešpektovaný Územný plán PSK vrátane v ňom uvedeného územného systému ekologickej stability a príslušné ustanovenia jeho záväznej časti sú v sprievodnej správe územného plánu obce Brezovička citované.

05 - Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna vodná správa

List č. OÚ-SB-OSŽP-2025/000954-002 z 11. 02. 2025

Z hľadiska ochrany vodných pomerov v strategickom dokumente požaduje zohľadniť a rešpektovať nasledovné:

1. Rešpektovať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, aby nedošlo k ohrozeniu a znečisteniu podzemných, prípadne povrchových vôd a aby nedošlo k poškodeniu záujmov tretích osôb

2. Rešpektovať ustanovenia zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a to najmä § 20 a pri spracovaní územného plánu budúcu výstavbu situovať mimo záplavové územie Q100, prípadne prijať také opatrenia na ochranu územia aby nedošlo k ohrozeniu a poškodeniu majetku alebo osôb
3. Chceme upozorniť na vodárenské zdroje v k.ú. Brezovička, a to „Vodárenské zdroje Brezovica II, Brezovička – určenie ochranného pásma I., II. a III. stupňa vodného zdroja“ vydané rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Prešove č. ObÚŽP/2007/0015-03/Gi-ŠVS zo dňa 10.09.2007, právoplatné dňom 06.11.2007 a pri tvorbe územného plánu obce Brezovička rešpektovať a zohľadniť záväzné podmienky a obmedzenia určené v tomto rozhodnutí.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: V uvedenom stanovisku nie sú uvedené žiadne požiadavky na hodnotenie vplyvov na životné prostredie resp. žiadna konkrétna požiadavka vo vzťahu k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. V stanovisku sú uvedené požiadavky na rešpektovanie všeobecných právnych predpisov, čo riešenie územného plánu akceptuje a v stanovisku je uvedená informácia o vodárenských zdrojoch v riešenom území, ktorá bola využitá pri spracovaní samotného návrhu územného plánu obce. Vodárenské zdroje a ich ochranné pásma, nachádzajúce sa v riešenom území Brezovička, sú zdokumentované v textovej a grafickej časti návrhu územného plánu obce a sú v ňom rešpektované podmienky stanovené v uvedenom rozhodnutí ObÚ ŽP Prešov z roku 2007.

06 - Obvodný banský úrad v Košiciach

List č. OBUKE_240-207/2025 z 03. 02. 2025

Úrad konštatuje, že v katastrálnom území Brezovička sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov z čoho vyplýva, že rozvojom obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk).

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

07 - Krajský pamiatkový úrad Prešov

List č. Z-PUSR-006770/2025 z 03. 02. 2025

Úrad požaduje zohľadniť v územnom pláne skutočnosť, že v riešenom území sa nachádzajú národné kultúrne pamiatky (NKP) a ich pamiatkové objekty (PO) a archeologické lokality. Zoznam existujúcich a navrhovaných NKP a ich PO ako i archeologických lokalít uvádza úrad vo svojom stanovisku. Úrad ďalej uviedol nasledovné:

- Vyššie uvedené NKP, nehnuteľnosti a archeologické lokality vyznačiť v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie samostatnými značkami a s popisom v legende.
- Nové výhľadové plochy riešiť v polohách, ktoré nenarušia prezentáciu, diaľkové pohľady a panorámu na NKP - Kostol. Novú výstavbu výškovými parametrami a hmotovo-priestorovým usporiadaním podriaďovať NKP, územnému členeniu zástavby obce a krajinárskej kompozícii, t. j. výškové parametre max. 2. NP, resp. 2. NP + šikmá strecha.
- V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky.
- Na plochách NKP a evidovaných archeologických lokalít dodržiavať a postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (pamiatkový zákon).

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: V uvedenom stanovisku nie sú uvedené žiadne požiadavky na hodnotenie vplyvov na životné prostredie resp. resp. žiadna konkrétna požiadavka vo vzťahu k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. V stanovisku uvedené požiadavky sa týkajú riešenia vlastnej územnoplánovacej dokumentácie. Informácie o NKP, PO a archeologických lokalitách boli využité pri

spracovaní samotného návrhu územného plánu obce. Objekty pamiatkovej ochrany sú zdokumentované v textovej a grafickej časti návrhu územného plánu obce a v územnom pláne sú rešpektované podmienky stanovené v uvedenom stanovisku.

08 – Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov

List č. RÚVZPO/OHŽPaZ/553/1644/2025 z 31. 01. 2025

Úrad uviedol, že oznámenie o strategickom dokumente berie na vedomie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

09 - Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov

List č. 321/2025 z 28. 01. 2025

V predmetnom katastrálnom území nie sú dotknuté záujmy RVPS Prešov.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Vyjadrenie je bez pripomienok.

10 – Východoslovenská distribučná, a.s., Košice

List č. CZ001507/2025/VSD/MS zo 04. 02. 2025

K predloženému oznámeniu má spoločnosť nasledovné pripomienky:

- V súvislosti s predpokladaným rozvojom obce Brezovička a teda výstavbou budúcich IBV je potrebné pri tvorbe územného plánu obce Brezovička uvažovať so zriaďovaním nových distribučných trafostaníc, ktorých počet a rozmiestnenie bude závisieť od predpokladaného počtu nových odberných miest (rodinných domov/bytových domov), hustoty zástavby a výkonových požiadaviek jednotlivých domov/bytov. V súvislosti so zriaďovaním distribučných trafostaníc je potrebné uvažovať so zriadením 22 kV vedenia pre napojenie distribučnej trafostanice a NN káblových distribučných rozvodov.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: V uvedenom stanovisku nie sú uvedené žiadne požiadavky na hodnotenie vplyvov na životné prostredie resp. žiadna konkrétna požiadavka vo vzťahu k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. V stanovisku sú uvedené požiadavky týkajúce sa riešenia vlastnej územnoplánovacej dokumentácie, ktoré boli využité pri spracovaní samotného návrhu územného plánu obce.

11 – Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice

List č. 14562/2025/O/Br/ÚVR z 28. 01. 2023

Spoločnosť v stanovisku uviedla, že oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Brezovička“ berie na vedomie. K posúdeniu predmetného strategického dokumentu z pohľadu spoločnosti ako prevádzkovateľa vodohospodárskych zariadení nemá v tomto štádiu posudzovania ďalšie písomné pripomienky.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

❖ Stanoviská dotknutých subjektov doručené orgánu EIA/SEA k určenému rozsahu hodnotenia

V súlade s § 8 ods.8 zákona EIA bolo príslušnému orgánu EIA/SEA, po vydaní určenia rozsahu hodnotenia strategického dokumentu, doručené stanovisko jedného orgánu štátnej správy.

– Krajský pamiatkový úrad Prešov

List č. Z-PUSR-023595/2025 z 31. 03. 2025

Úrad vo svojom stanovisku uviedol, z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk po preštudovaní predloženého návrhu rozsahu hodnotenia nemá v tejto fáze posudzovania strategického dokumentu žiadne pripomienky, pretože zohľadňuje záujmy ochrany pamiatkového fondu, archeologických

nálezov a archeologických nálezísk a sú v ňom zapracované podmienky, ktoré tunajší úrad zaslal listom č. Z-PUSR-006770/2025 zo dňa 03. 02. 2025.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Všetky dôležité opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov nových zámerov podľa návrhu územného plánu obce Brezovička sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb.

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie ako celku, vrátane posúdenia možných vplyvov na prírodné biotopy a predmet ochrany CHVÚ Levočské vrchy, je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné. Samotný návrh riešenia územného plánu obce Brezovička rešpektuje zásady územného plánovania. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie špecifikované v návrhu územného plánu vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívanie prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability a ekologickej konektivity. Návrh riešenia územného plánu prihliada tiež na všetky relevantné pripomienky doručené orgánu územného plánovania v doterajšom procese tvorby územného plánu.

Prípadné ďalšie pripomienky, ktoré budú doručené k návrhu riešenia územného plánu od dotknutých orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré budú podporovať ochranu a starostlivosť o životné prostredie, budú do konečného návrhu územného plánu primerane zapracované.

C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „Rozsah hodnotenia pre vypracovanie Správy o hodnotení“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Sabinove č. OU-SB-OSZP-2025/000725-015 z 19. 03. 2025, po pripomienkovaní Oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obce Brezovička, bolo stanovené, že pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Brezovička“ sa neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je porovnanie možných variantov bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Brezovička“ v etape návrhu územného plánu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši, resp. má možnosť riešiť. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia, teda bez ďalšieho územného rozvoja, bez doplnenia chýbajúcej potrebnej infraštruktúry, progresívneho riešenia odpadového hospodárstva, zlepšovania miestnej dopravnej komunikačnej siete (najmä cyklistickej infraštruktúry), vytvárania podmienok pre komfort bývania obyvateľov ako i zlepšovania ekonomickej základe obce.

Navrhovaný územný plán oproti nulovému variantu je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane jej obyvateľov a ich zdravia. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie pohody bývania, sociálno-ekonomického postavenia obyvateľov obce, ekonomického postavenia obce a environmentálnej problematiky.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri hodnotení vplyvov navrhovaného riešenia územného plánu obce Brezovička na životné prostredie táto správa o hodnotení vychádza predovšetkým z informácií o súčasnom stave životného prostredia dotknutého riešeného územia a z odhadu významnosti vplyvu jednotlivých navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) podľa návrhu územného plánu na zložky životného prostredia a životného prostredia ako celku ako i odhadu významnosti vplyvu na zdravie a pohodu obyvateľov.

Vyhodnotenie predpokladaných vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z kapitol v časti C.II. tejto správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu až negatívny vplyv: bez vplyvu/indiferentný vplyv (0); mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1); stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2); významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3). Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území, pričom najviac boli využité odborné informácie verejne prístupné na internete, environmentálne dokumentácie súvisiace s riešeným katastrálnym územím, informácie obsiahnuté v stanoviskách dotknutých subjektov, z konzultácií s dotknutými orgánmi štátnej správy, s odbornými organizáciami a z úrovne vlastného poznania dotknutého riešeného územia a environmentálnych problematik jeho obyvateľov, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracovávaní tejto správy o hodnotení vychádzajú zo skutočnosti, že pre dotknuté riešené územie nie sú známe/publikované niektoré relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu, konkrétne údaje o výskyte chránenej bioty na konkrétnych lokalitách vo voľnej krajine). Táto správa o hodnotení vychádzala len z údajov o území do t.č. publikovaných a verejne prístupných a údajov, ktoré je možné získať bežným pozorovaním prírodných a iných javov v území.

Ďalšie neurčitosti, ktoré môžu ovplyvniť predpokladaný odhad vplyvov návrhu územného plánu na životné prostredie, vyplýva tiež zo skutočnosti, že na základe návrhu jednotlivých funkčných plôch a činností (opatrení), pri ktorých miera podrobnosti o stavebných objektoch v rámci týchto plôch a činností zodpovedá úrovni územného plánu obce, nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne projektované stavby/činnosti pôjde a aké spôsoby/metódy/technológie realizácie týchto stavieb/činností budú využité. Nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby/činnosti.

C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Brezovička nemá v súčasnosti pre ďalší svoj rozvoj žiadnu platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce v súčasnom sociálnom a ekonomickom

prostredí pri potrebe zabezpečiť atraktivnosť a pohodu bývania pre domáce obyvateľstvo resp. i pre nových obyvateľov, zabezpečiť podmienky pre udržateľný územný rozvoj pri ďalšom ekonomickom a sociálnom raste obce, a to pri minimalizácii vplyvov na životné prostredie pri realizácii nových zámerov v katastrálnom území Brezovička s prihliadnutím aj na širší geografický priestor, je nevyhnutné riadiť sa aktuálnym, súčasným trendom zodpovedajúcim koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh Územného plánu obce Brezovička spĺňa.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Brezovička sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu bude mať určitý vplyv na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že žiadny z týchto vplyvov nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ako vplyv významne negatívny. V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Brezovička na životné prostredie, bola identifikovaná jedna problémová lokalita, a to návrh funkčnej plochy rekreácie v loklaite Koscilek, vo vzťahu k scenérii krajiny. Využitie tejto navrhovanej funkčnej plochy pre zástavbu je však možné, a to z dôvodu, že nadväzuje na už vybudovanú zástavbu a v záväznej časti územného plánu sú pre túto plochu stanovené prísnejšie indexy zastavanosti a podielu zelene na stavebných pozemkoch ako na iných funkčných plochách, ktoré čiastočne minimalizujú vplyv stavieb na scenériu krajiny.

Všeobecne však možno konštatovať, že navrhované riešenie územného plánu má nesporne prevažujúce benefity pre životné prostredie, a to najmä v súvislosti s navrhnutým riešením plynofikácie obce kvôli čistote ovzdušia, návrhom riešenia odpadového hospodárstva zriadením kompostoviska a zberného dvora, návrhom zlepšenia kvality miestnej dopravnej infraštruktúry, najmä pre cyklistickú a pešiu dopravu, návrhom budovania protipovodňových opatrení na ochranu územia, obyvateľov a ich majetku.

Návrh územného plánu obce Brezovička je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, vyhlásené chránené územia, v dostatočnej miere rešpektuje územný systém ekologickej stability, známe chránené prírodné biotopy a chránené územia, pamiatkový fond a známe archeologické náleziská.

C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa:

Ing.arch. Vladimír Ligus
Ateliér Urbeko,s.r.o., Prešov

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ESPRIT, s.r.o., 2019: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Sabinov. SAŽP Banská Bystrica

- Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Kol., 2005: Európsky významné biotopy na Slovensku. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica v spolupráci s DAPHE-inštitút aplikovanej ekológie.
- Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Löw J. et al. 1995. Rukovet' projektanta miestního územního systému ekologické stability, Doplněk Brno,
- MŽP SR, 2021: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu – aktualizácia 2021.
- MŽP SR, 2018. Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia.
- MŽP SR, 2011: Predbežné hodnotenie povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu.
- MŽPSR, ŠGÚDS, 2020. Kvalitatívne hodnotenie útvarov podzemnej vody na Slovensku, záverečná správa.
- SHMÚ, 2024. Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2023 .
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.
- Webové lokality: www.hbu.sk, www.enviroportal.sk, www.atlassr.sk, www.geology.sk, www.shmu.sk, www.e-obce.sk, www.skgeodesy.sk, www.sazp.sk, www.sopsr.sk, www.biomonitoring.sk, www.pamiatky.sk, www.zbgis.sk, www.kst.sk, www.ssc.sk, www.svp.sk, www.mpsr.sk, www.vupop.sk, www.tuzvo.sk, www.srzrada.sk,

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Brezovičke

.....

Bc. Peter Tomčufčík
starosta obce Brezovička